

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

MEGJEGYZÉSEK

Az eset, amit a *Cele Trei Crisuri pentru Popor* című néplapban olvassunk — szerkeszti Tulbure György — a következő: Csernovitzban egy tisztviselő-csoportot lepletek, — élén egy magasrangú úrral — amely csoport hatszáz bukovinai parasztot küldött hamis útlevelekkel Brazíliába, Lecepték őket. Halmiban ugyancsak felfedeztek egy útlevelelhamisító bandát, amely szintén hamis amerikai útlevelet szőtt rá jó drágán a parasztoakra. Stark Aron, Goldberger Gyula és Kiss Benő hamisítótakat letartóztattak. Mindeddig rendben van a dolog, Ellenben Tulbure György néplapja ezt a két hamisítást egy csomóba köti és a következő címet adja neki: *A zsidók hamis útlevelekkel Amerikába küldik a parasztokat.* Mintha a Csernovitzban lefogott hivatalnoki bűnszövetkezet is zsidókból állna. Éppen olyan igaztalan és rosszindulatú ez a cím, mintha valaki éppen ellenkezőleg azt a címet adta volna neki: *Ortodox román hivatalnokok útleveleket hamisítanak.* Mert hiszen nem a románok és nem a zsidók, hanem a gizembeerek hamisítanak fajra és felekezetre való tekintet nélkül. És Tulbure György lapjának homlokán ez a cím áll: „Kulturális propaganda-folyóirat.” Ez a tíz sor, amit itt mutatónak közöltünk, a kulturától messze van. A kultúra világosságot jelent, ez pedig a sötétség propagálása.

Az Adeverul szerint a kormány nem meri még sem megtartani a községi választásokat. Allítólag a legutóbbi kisebbségi szenátorválasztáson szenvedett bukás, illetve az ellenzéki koalíció sikere élték meg a felfogást, hogy a kormány nem fog győzni a községi választásokon, nem tudja a maga embereit a vidéki képviselőtestületekbe beültetni és így okosabb, ha a választásokat elhalasztja. Mi ebben a hírben nem hiszünk. A kormánynak nem szavazói, hanem eszközei vannak a választási győzelmekhez.

Valóban szomorú megfertőzése a közvéleménynek az a hit, hogy a községi választásokat sem fogják tiszta kézzel levezetni. Valósággal készpénznek veszik az emberek, hogy minek is törik a fejüket a választás esélyein, mikor a végén úgyis a kormánylisztának lesz többsége. Még senki nem sejt, hogyan lehet a törvényben lefektetett községi választási eljárást kijátszani és mégis élni a tömegek a gyanúperrel, hogy valami történni fog a kúzakarat meghamisítása érdekében. Annai keserű tapasztalat után, ezen a gyanúváson nincs is mit csodálkozni. Az eddigi meddő kísérletek választási próbálkozások enerváltak, kifárasztották a közvéleményt, megmérgezték az emberek bizalmát úgy, hogy egy keserű gesztussal szinte előre lemondunk municipális helyetünk javításáról, gyenge önkormányzatunk lábraállításáról. És ha mégis, mindamellett sorba kell állanunk és sikra kell szállanunk, azt azért tesszük, mert ha el is bukánk, súlyos csalódás már úgy sem érhet, az ország közigazgatási szerve rosszabb már úgy sem lehet.

A közoktatásügy rendszere eddig oda-tendált, hogy az ifjúságot elriassza a kisebbségi iskoláktól és az állami intézetek felé sodorja. Az érettségi vizsgálatok eredménye azonban éppen az ellenkező hatást váltotta ki. Az állami iskolai növendékeknek is nagy hányada bukott el. A szülők eddig azon indultak el, hogy az állami iskoláknál meg van a gyermeknek az az előnye, hogy legalább saját professzorai előtt vizsgázik. Az érettségi rendszere ezt az illúziót is szétoszlatta. De más tanúságot is leszártak a felekezeti iskolák. Még nagyobb elánnal, még intenzívebb odaállással a gyermekeket oktatniok. Mert hiszen a felekezeti iskola elveszti a szülők bizalmát és ezzel veszélyeztetik az iskola existenciáját, ha nem acélozza meg teljes tudással a gyermekeket, ellenben az állami iskola akkor is fennmarad és boldogul, ha növendékeinek bukása bármilyen nagy százalékot érne is el. A felekezeti iskolának és a kisebbségi társadalomnak kölesőnösen kell egymásba bízni, egymást támogatnia, mert egészen bizonyos, hogy mindketten túl fogják élni Anghelcsut és rendszert és Anghelcsu már csak rossz emlékeinkben fog vissza-visszatérni csupán, amikor még mi leszünk, élünk és dolgozunk és iskoláink, mint eleven és elpusztíthatatlan valóságok, fognak diadalmaszkodni rossz törvények és inférnalis rendszerek lomtarba került foszlányai felett.

Mégis megtartják a községi választásokat

A Viitorul mai száma hosszabb cikkben foglalkozik azokkal a hírekkel, hogy a községi választásokat el fogják halasztani. A cikk kifejti, hogy a kormánynak nincs oka arra, hogy a megyei és községi választásokat elhalasztja.

Bukarestből jelenti a Rador: Az Univerul mai száma nevek és adatok megjelölése nélkül óriási panamát leplez le. Egy közszolgálati ág vezetőemberei többszáz millióval károsították meg az államot a leplezett visszaélések során. A panama az utóbbi idők legnagyobb visszaváltása. Az ügyben az ifjúi törvényszék ügyészége már több házkutatást is tartott előkelő köztisztviselők lakásán. A szigurancaik vezérigazgatósága értesítette az összes határállomásokat, akadályozzák meg a panamát.

Elkerülhetetlen a világ legnagyobb sztrájkja

Newyork, július 11. Az amerikai bányamunkások tíz százalékos béremelést követelnek. Ezzel szemben a bányatulajdonosok magas termelési költségeikre való hivatkozással husz százalékos bérleszáll

mában kompromittált egyéneknek az országból való menekülését. A lap közli, hogy a nyomozás érdekében a közelebbi adatok egyelőre nem hozhatók nyilvánosságra.

Bukarestből jelenti a Rador: Az utódlállamok konferenciáját, amelyet november harmadikára terveznek, az eddig közölt terminusokról erre a napra halasztották. A Cuvantul értesülése szerint a kisantant államai között komoly ellentétek merültek fel a Budapesten és Bécsben maradt alapok felosztása tárgyában. A román kormány nem kívánja az insbrucki szerződés revízióját, más utódlállamok azonban ragaszkodnak ahoz. A nyár folyamán közvetlen diplomáciai tárgyalások indulnak a kérdés barátságos elintézését illetően.

litásra készülnek. A szénmunkások képviselője kijelentette, hogy a sztrájk elkerülhetetlen, noha az lesz a világ legnagyobb sztrájkja.

Hlinka ragaszkodik Szlovenszko autonómiájához

Kassa, július 11. Hlinka páter, a tót néppárt vezére kijelentette, hogy szó sincs arról, hogy a szlovákok lepakáltak volna a csehekkel. A tót néppárt ragaszkodik Szlovenszko teljes autonómiájához, számadatakkal bizonyítja, hogy a csehek mellőzik a hivatalokban a szlovákokat. Felhívja a magyarokat, hogy a legközelebbi választáson közös frontot alkossanak a szlovákokkal.

kal a csehek ellen. A szlovák nép árulói, akik a szlovákokat kiszolgáltatták a cseheknek, nem fognak mandátumhoz jutni. Tiltakozik az ellen, hogy Pozsonyot tegyék meg Szlovenszko fővársává és ezzel az ürüggyel ezt a magyar-németlakta várost elcseshecsésk.

Chirvai képviselő tiltakozása Biharmegye megcsonkítása ellen

Az elcsatolásra ítélt járáscok lakossága tiltakozó akciókat kezdett az elcsatoló határozat ellen. A margittai járás lakossága elhatározta, hogy felte esk Chirvai Vazult, a kerület képviselőjét és felkéri, hogy illetékes helyen tiltakozzék a járáscok lakossága nevében a megye megcsonkítása ellen.

Különb Chirvai képviselő még mielőtt arról az akcióról értesít volna, a következő s. öreget hívatatott intézte Bráianu Jonel miniszterelnököt:

„Biharmegyet, ha megfeszítják a mar-

gitai (s érmihályfalvi járáscoktól), az éhségnek van kitére. A megye leggazdagabb területei Magyarországon maradtak és a megyét most ez a két járás élelmezi és elszáhitásuk a megye megsemmisülését és Nagyvárad város háát jelenti.

A megye és a várcs lakossága nevében kérem ugyanis, mint az elcsatolándó járáscok képviselője, hagyják érintetlen egészben ezt a megyét, amely így gazdasági egységet képer.”

Chirvai Vazul, képviselő.

Szomorú riport-út a jégpusztítás nyomában

Margitta, július 10. (Kiküldött munkatársunktól.) Bihar megye északi sarkában, ahol a jégcső úgy vonult el, mint valami borzalmas óriási henger és megsemmisített mindent, ami élő, van egy kis falu: Terje. Ujonnan épült büszke ház előtt egy sovány, ráncosbőrű öregasszony ül a földön egy fa alatt. Körülötte mindenütt a háztetőről levert cserépdarabok és az élőfáról levert levél. A fa olyan kopasz mintha tél volna, de még a kergét is lehántotta a jég. Nem látni ennek az öregasszonynak az arcán, sem örömet, sem fájdalmat, csak úgy néz, olyan fáradtan és már semmivel sem törődve, mint a halott mellett a siratóasszony, akinek elapadtak a könnyei és fásult már, semhogy fájjon neki valami. Amikor a kocsin megáll előtte, minden meglepetés nélkül feláll, odajön hozzánk és száraz fahangján megszólal: — *Mert rosszak voltunk és nem jártunk templomban!* — Egy szót sem szól többet, csak visszaül a romok közé. Ez az egyszerű, koldus-szegényű vett, babonás nép most ért legközelebb Istenhez!

Délelőtt Margittán a városházán a járás jegyzőinek volt értekezlete, amelyen azt beszélték meg, hogyan lehetne segíteni az éhező jágkár sújtott lakosságon. Én, megvallom, a városi ember közönyével ütem közöttük és különösen lemosolyogtam őket, mikor azt állították, hogy a nép máris éhezik. Hogyan, hát a termelő, falusi parasztnak ne volna mit enni? Én a falut csak telt hombarokkal és gazdag élelőkamrákkal tudom elképzelni. Meg voltam győződve, hogy a jegyzők fontoskodása lehet az egész, mert több segínyt akarnak szerezni a falusiaknak!

Délután megváltozott a véleményem. A kocsin, amelyen Popescu M. Aurél vármegyei főjegyző, Filip János margittai főszolgabíró és én ültünk, a simára hengerelt úton, szépen erő vetések között indult el a körútra. A két erős ló vágta a kemény utat. A Mólki-apátság kocsija gyorsan haladt és mellettem a bakon nyugodt, barna arcú öreg magyar kocsis, Rudó Lajos ült...

Ahogy Micske felé haladt a kocsi, néhol a súlyos kalászos vetés kicsit megdőlt, de már benne álltak az aratók és pengett a kasza. Erre kezdődött a jég — mondta Rudó Lajos!

— Na itt van, — gondoltam, — ez az a pusztítás, amiért ki kellett jönnöm Váradról?! Tudtam, hogy felfújták az egész!

De ötszáz métert sem haladtunk, a vetés már teljesen le volt dülve és a tengeri levelei lepaskolva sárgultak.

— Itt örvenszázalékos a jégverés, — mondta Filip főszolgabíró! — Magamban mosolyogtam. — Ez az úr százalékokban beszél?

Micskére érkeztünk. Appán nyugalmazott főjegyző fogadott bennünket. De rék, ezüstös fejű magyarembert. A község házában minden ablaka be van verve. — Nálunk nyolevanszázalékos volt a jégverés, — mondotta. Megint százalékok!

Kiértünk a faluból és élelet fordul az út. Itt kezdődik a terjei határ. A főszolgabíró csak annyit mond: — száz százalékok!

Itt megáll minden képzelt! Mintha egy borzalmas, tüzes henger haladt volna itt végig. A kalászos termés teljesen a földre van taposva. A tengeri, a napraforgó le van törve. De úgy le van törve, hogy

csak a szára áll a földtől 8—10 centire. A vastag szár eltört és a levél már lesárgult.

Az egyik búzaföldön egy öreg paraszt kaszál. A kaszával félve nyúl a fekvő búzaszálakhoz. Leszállunk a kocsirol. Az egész búzaföld vastagon be van hintve nagyszemű búzamaggal. Évek óta nem volt ilyen termés, mint az idén és most kicsépelve itt fekszik mind, az egészséges szép mag sok helyen már csirázni is kezd. A kaszáló paraszt után most nem halad marokszedő leány, hogy kétébe kösse a búzát. Gereblyével gyűjti össze egy asszony az összetört üres szalmát, mint más kor a füvet boglyába.

Ne agru Joannak hívják a föld gazdáját. Szomorúan nézi a földet, de már felébredt benne a praktikus gazda. Holnap belészántom a búzát a földbe. Még kikél és lehet valami takarmányom!... Ez maradt a gazdag termésből, mert egy nappal később akarta kezdeni az aratást.

Én most azon erőlködöm, hogy igazán le tudjam írni, meg tudjam mutatni, milyen volt a pusztítás. Mert azt nem lehet elképzelni. Ki hinné, hogy egy viruló, zöld határon végigszalad egy nyolc perces jégverés és ami a nyomában maradt, az temető.

A fák! Nincs a fákon levél. Csak néhol maradt egy-egy csipkésre téve. Nem lehet elképzelni, de üresen, lomb nélkül állanak most a nyár közepén a fák. Hogy lehet azt elhinni, hogy a vastag ágak lehagyva lógnak a fa törzséről és a kéreg is le van hántva tenyérnyi darabokban.

Csak ez a szegény kocsis itt a bokon, ez siratja igazán. Ennek faj. Mintha zsinórral rángatná az arcizmait. — Ezek a fák jövőre mind kiszáradnak! — mondja. És az út mellett a kőkeny-bokrokra nincsen levél. A földre van verve az egész. Az egyik bokor alatt egy madár-hulla.

A szőlőhegy. Mintha késő ősz volna, olyan rozsdás-sárga messziről. Közről pedig? úgy leverte a jég a szőlőindákat és vastag tökéit is, hogy újra kell ültetni az egészet. Ezekben a szőlőkben nemesek az idej termés veszett el. Nemcsak a gyümölcs rothad a fák alatt és a gazdag duzzadó szőlőfűrt a tökéik tövében, de itt a jég teljesen elpusztított mindent, ami élő volt a szőlőhegyen.

A földet a meredek oldalokról vastag rétegen lehántotta a jégverés.

A krumpilföldök! A földből ki van fordulva a félig érett fiatal krumpli. A zöld bokrából semmi sem maradt.

De vége a legelőnek is. Nehéz elképzelni, csak látni kell. A földből a fűszomók gyökerestől ki vannak verve és olyan az egész mező, mint mikor a háziasszony laposra veri a vasfogu „prokolóval” a kisütendő húst. Az egész hatalmas legelőterület apró lukacsokká van teliverve. Ezt a jég tette volna? Nehéz elhinni, most a forró napsütés világánál. Ez a napsütés pedig felégette a gyökerétvesztett fűszálakat.

A fűledt szél mindenfelől a rothadás szagát hozza. Mintha pusztító csata vonult volna itt végig. Ez a vidék temető! Itt évekig nem lesz élet.

És végig a domboldalon egész sávokon a föld is fel van horzsolva, mintha fogas vasgereblye kaparta volna végig. A 40—50 centiméter vastagságban leesett jég, mintha glecserekbe nyomódott volna össze és

így csúszott le a völgybe. Amerre haladt, mindent magával sepett.

Az első falu Terje. Ha napokig ágyútűz alatt állott volna, az sem pusztítja így el, mint a néhány peres jégverés. Nincs a faluban egy ép ház. Az ablakokat mind betörte a jég és a cserepeket leverte. El kell képzelni. Egy falu, ahol minden falak felett csak gerenda-tető vázak merednek a levegőbe. El kell képzelni, a jég a falakról leverte a külső maltert. A fákon nincs levél. A falu egyetlen főutcáján csúszott le egy „jégglecsér” és felkapott egy hidat, amit útjában talált. A mély árok előtt meghököltek a lovak. A hid húsz méternyire fekszik az útfélen. El kell képzelni, egy falu, amelyben nincs zöldlombos fa. A fan nincs lármázó veréb. A faluban nincs egy kutya, mert agyonverte a jég. A fedetlen házakból elmenekültek az emberek és egy félig rom-ház előtt a földön ül egy öregasszony!...

Egy értelmes parasztember, Chisiu Fülöp elmondja a jégcső „történetét”. Egy fél óráig sem tartott. Vasárnap délután jött és utána kisütött a nap.

— Domnule, — mondja — olyan jégdarabok estek, mint az öklöm. Önkénytelenül a beszorított üklére mézünk. Mint egy ember ökle, akkorra jégdarabok? Mekkora erővel sújthattak ezek a sok-száz méter magasból lezuhanó jégdarabok. Mint egy ember ökle! El kell hinni! Itt olyan borzalmas a pusztulás.

Amikor meglátják a kocsinkat, ketten-hárman odajönnek.

Babonás rémület tartja rettegésben ezt a népet és nagy-nagy istenfélelem szálotta meg őket.

— Ne féljete, — mondja nekik Filip főszolgabíró, — kaptok segítséget. Már megkezdjük a segélyakciót!

Látszik rajtuk, hogy nem nagyon értik a főszolgabíró. Ez is megésszi és most azt mondja:

— Holnap szekerekkel málélisztet hozunk. Erre felderül az arcuk. Mert végig jártuk a falut! Nincs abban most semmi élelmiszer! Hogy örülnek ezek a málélisztnak!

De ez csak egy falu! És a jégverés csak ennek a járásnak huszonhat községét pusztította el!

A hozzávetőleges kár csak a margittai járásban 70 millió 660 ezer lei!

Nyolc községben már éheznek az emberek. Éheznek! Nincs, amit egyenek! Éheznek!

Pénteken délelőtt Margittán pontosan összeírták, hány hold termést pusztított el a jég és mennyi a kár.

Megbeszélték, hogyan és mit kell azonnal tenni...

Erről is részletesen beszámolok. (f. s.)

NAP és ESŐERNYOK

legújabb kivitelben, a legolcsóbban

BLUM WILMOS

kizárólagos er-
nyő áruházában a Körösparton

Javítások és áthuzások legolcsóbban készülnek.

**Soha még ilyen ol-
csón nem vásárolt!!**

**Alkalmi áruházamat 5
nap múlva megszüntetem**

Barna Jenő

**Strada Reg. Ferd. 3.
(Simon régiségüzlet mellett)**

Csak törvényesen lehet iskolát építeni

Biharpüspöki lakosságának panaszára új vizsgálatot rendelt el a miniszter a jegyző ellen

Néhány nappal ezelőtt a főtanfelügyelőség nyilatkozatát közzétűk, amelyben a főtanfelügyelő a törvényre való rámutatás mellett jelentette ki, hogy az iskola építési taxákat csak a képviselőtestület veheti ki, továbbá, hogy árlejtést kell tartani az építkezésre és végül, hogy a község bármely lakójának joga van megtekinteni a kivétel összegét, abból a célból, hogy csakugyan a jóváhagyott összeget vették-e ki a lakosságra.

Azonban vannak községek, amelyekben a lakosság tudta nélkül vetették ki az iskolaépítési adót, ahol a törvénynek az árlejtésre és a képviselőtestület kivételi jogára vonatkozó rendelkezését nem hajtották végre. Vannak községek, ahol a jegyző a törvényes rendelkezéseket nem respektálta és saját magában összpontosította a kivétel, pénzbeszedés, ellenőrzés, elszámolás, árlejtések fölött való döntés, építés és az ezzel járó mindennemű ténykedés jogát.

Klasszikus példája ennek a jegyzői hatáskörben való túllengésnek a biharpüspöki jegyző Zigre Teodor esete. A jegyző ellen a gerinces lakosság több ízben panaszt emelt. A vármegye Avram Miklós aljegyzőt küldötte ki a vizsgálat megtartására. Az aljegyző a panaszok valódiságát meg is állapította annak idején, korrekciót, egy megyei főtisztviselő pedanteriájával.

Megállapítást nyert hivatalosan már akkor, hogy a jegyző önkényesen adózattatta meg a lakosságot minden igával rendelkező parasztot 600 lei, igátlan 300 lei erejéig. Sem a képviselő testülettel, sem más hatósággal számadásait felül nem vizsgálta. Az iskolaépítésre árlejtést nem hárított. Hatszázezer lejen felüli iskola építés kiadásainak nyugtatványait épen úgy minősítheti bárki iktatveknak mint ahogy ő állítja valódiságukat.

Mi örömmel láttuk akkor Avram vármegyei aljegyző kezében a vizsgálatot, de mi voltunk a legjobban megdöbbenve annak eredményétől, amely az volt, hogy jöllehet a vizsgáló biztos a legsúlyosabb büntetés kirovását kérte annakidején a főjegyző ellen, mégis a fegyelmi választmány felmentette. Nem tudjuk, nem is kérdezzük mi, hogy mik voltak azok az indokok, amikor a jegyző fegyelmiében a felmentést eredményezték. Nem kérdezzük pedig azért, mert megvultunk győződve, hogy a minisztérium nem lesz megelégedve a dolgok ilyen rendezésével.

Es feltévesünkben nem csalatkozunk. A miniszter nem fogadta el az ügynek elintézését, ellenben új vizsgálatot rendelt el. És hogy a miniszter mennyire nem egyezik bele a törvényes rendelkezéseknek, a lakosság eleven érdekeit érintő áthágásaiba bizonyítja az is, hogy a múlt hét folyamán ismét Avram aljegyzőt küldötte ki a jegyző iskola építési önkényes eljárásának levizsgálására. A vizsgálatot tehát ismét bevezették és az a vizsgálat ismét megállapította a jegyző önkényeskedését nem is lehetett más, mint az első, aminthogy a vizsgálat eredménye újból megállapította az összes visszaéléseket a lakosság törvényadta jogával, ami azonban az imperium hetedik esztendejében többé büntetlenül nem mehet. A vármegye községeinek lakossága, annak jo-

ga, vagyona felett törvénytelenül senki tovább nem uralkodhatik. Minden precedens csirájában el kell folytatni és a közigazgatás fejének példaként statualni arra, hogy a közigazgatás hivatalnoki pozíciói nem satrapaság s a törvény nem Csáki szalmája s akik felelősségteljes pozíciókban ülnek, felelnék is azért! Mindenfélre számadási kötelezettség nélkül nem lehet közpénzeket kezelni s felhasználni, nem lehet az önállóság generalissimus köpenyegét magára vennie annak, akinek első sorban volna kötelessége a törvények precíz betartására örködni.

Mi ismerve a vármegye központi tisztviselő karának objektivitását és puritanságát, amely áll a vizsgálat vezetőségére

is, tudjuk, hogy a kezökbe kerülő szabálytalanságokat keményen szögezik le. Azonban mivel mi is ismerjük a biharpüspöki esetet azt szeretnők, hogy a miniszter ismerje meg a vizsgálat egész anyagát!

Szóljon ez a mondat a belügyminiszter urnak s a vizsgálat egész anyaga kerül keze közé, bizonyos, hogy gondolkodni fog arról, hogy Biharvármegyében megszűnjének a panaszok mindenütt ahol vannak. Mert vannak. Akik hozzánk jutatták, utánna járunk és közöljük is.

A biharpüspöki jegyző elleni vizsgálat csak példa, de példaadás kell, hogy legyen immár a vizsgálat eredménye az ítélet is!

Peredy György.

Ma van a „Nagyvárad” harmincezer lejes sorsolása

Ma, vasárnap délelőtti fél tízenegykor ejti meg a „Nagyvárad” harmincezer lejes sorsolását a Katolikus Körben. Alig fél éve másodikban adja jelét ezzel a sorsolással a „Nagyvárad” előfizetői iránt való áldozatkészségének. Mint a téli sorsolásnál, úgy most is óriási érdeklődés kíséri vállalkozásunkat s a sorsolásra a Katolikus Kör terme előreláthatólag ismét nagyon szűknek fog bizonyulni.

Tegnap nap folyamán megjelent a „Nagyvárad” szerkesztőségében Dr. Popa György közjegyző s megtartotta az ellenőrző próbákat külön azokkal a sorsjegyszámainkkal, melyekkel azok az előfizetők játszanak, akik új előfizetőket toboroztak s ismét külön a Nagyvárad többi előfizetőinek és minden más igényjogosultnak sorsjegyszámaival. A királyi köz-

jegyző konstatálta, hogy minden szám benne van a kisorsolások között.

A mai sorsoláson, mint azt már megirtuk, huzásra kerül:

Egy tízezer lejes nyeremény azon előfizetők között akik új előfizetőt szereztek a Nagyváradnak.

Minden más előfizető és igényjogosult lapvásárlónk között tíz részletben az összesen húszezer leje rugó nyeremény a következő felosztásban:

Egy ötezer lejes nyeremény.

Egy háromezer lejes nyeremény.

Négy, külön-külön kétezer lejes nyeremény.

Négy, külön-külön egyezer lejes nyeremény.

A nyeremények összegét kellő igazolás mellett a „Nagyvárad” kiadóhivatala holnap, hétfőn fizeti ki.

A tűzoltóegyletek elnémitása

A következő sorokat kaptuk:

Tekintetes Főszerkesztő Ur!

A Nagyvárad május hó 24. száma egy cikket közölt. Várad az elemek harcában” címmel, amely az 1836-ik évben Nagyváradon létező tűzoltó és tűzoltói szerelvényekről tesz említést mint nagyon hiányosokról. Én, mint Biharmegye egy községének kisbirtokosa erre azt mondom, hogy mégis voltak tűzoltók, akiket a szerencsétlen vész áldozatai segítségül vártak a vész megfékezésére. De mi mostan 1925-ben egészen másképpen állunk. Azt hiszem nem ártok az ügynek, ha megjárom, hogy nemcsak itt e megyében, de minden kultúrországban minden város nagy és kis községében a modernbb tűzoltó felszerelések az erre való kiadás erejéhez képest bevoltak és bevannak szerevezve. Hogy ezekkel a szerelvényekkel a vész által sújtottak segítségére lehessünk, a községek legderekabb polgárai Önkéntes tűzoltói címmel testületet alakítottak, amely zászlajára írta: Isiennek dicsőség, egymásnak segítség egyesült erővel. És ez az önkéntes tűzoltóság egymásközt nagyon szép megértéssel megosztották a vészről a munkakört, maguk közül hozzáértő parancsnokokat választottak, akik vasárnapi gyakorlatokkal képezték embe-reiket. Ezek a derék polgárok faradságot nem ismerő odaadással tanultak és vész esetén mint községének lakosa, oty odaadással működött, hogy élet-halálharcolt vívott az ellátásért, mert saját községéről és saját vagyonáról volt szó. Meg kell említenem, hogy ezek a derék önkéntes tűzoltók saját ruhájukban éltekkel, egészségükkel nem törődve, rohantak a vész

által sújtottak vagyonának megmentésére és a tűz tovaterjedésének megakadályozására.

Ezek a szerelvények és csapat ma is megvannak minden város nagy- és kis-község birtokában. De nem szól már a hívó kürt, nincs gyakorlat és kihalt a vész által sújtottak ama reménye, hogy mindjárt megérkeznek derék tűzoltóink, ők eloltják és a tűz tovaterjedését megakadályozzák. És miért nincs ez a remény? Mert a belügyminiszter ur 1923 augusztus havában rendelettel az önkéntes tűzoltóságot az egész csatlott területen feloszlatta. Hogy miért, azt még a mai napig senki nem tudja megmondani. Most már azokba a kisebb városokba, községekbe, amely nincs abban a helyzetben, hogy a város, vagy község fizetési tűzoltókat tarthasson, ha tűz támad éjjen el az egész községi vagyon, ha tűz támad legyünk mindnyájan földönfutókká! Meg kell említenem még azt, hogy azok az önkéntes tűzoltók éjjeli őrökre, vízáradás esetén oltó és mentő működésre tettek fogadalmat, amit meg is tartottak. Hogy ez a feloszlató rendelet a mai napig hogy miért nincs visszavonva, arra felvilágosítást senki sem ad. Bizonyosan tudom, mert meggyőződtem róla, hogy egyes járás főszolgabírója örömmel látta járásában most is e lelkes munkás csapatot, a tűzoltóságot, de ők a szabad működést e lelkes kis csapatnak nem engedhetik meg, mert ők csak a feloszlató rendeletet ösmerik, az ellenkezővel adós ma is az állam. A tűzoltóság ügye ma is alszik. Egyes községekben, ha történt is tűz, egy esetleg két ház esett áldozatul, mert ott állott az önkéntes tűzoltóság, mostan pedig egy-egy tűz többszázezres károkat okoz. Nem hallottuk, hogy egyet-

Az összes raktáron levő **cipők** bámulatos olcsó áron árusítatnak el. Sohasem létezett kedvezőbb bevásárlási alkalom

Selejtes cipőáruház Színház mellett

len városi tanács, vagy községi képviselő-testülete felhívást bocsátott volna ki, hogy mint intéző körök tömörülve átírjanak a belügyminiszter urhoz a sérelmes rendelet visszavonására és ha ez sem használna, küldöttségileg keresnék fel a belügyminiszter urat és előszóval győznék meg a kiadott rendelet nagyon káros voltáról. Kérem főszerkesztő urat, hogy e soraimat b. lapjában közölni sziveskedjék, hátha fel-szólalásomnak fogadják les.

Egy községi kisbirtokos.

Hol van Madách Imréné sírja?

Egyik budapesti újság a Nagyváradra hivatkozással beszámol azokról a kutatásokról, amelyek célja Madách Imréné Fráter Erzi sírjának megtalálása. A lap a végén megállapítja, hogy Fráter Erzi sírját nem jelzi semmi.

Annak idejében a Nagyváradban megírtam Madách Imre boldogtalan házasságát s azt, hogy a biharmegyei kórházban halt meg a szerencsétlen asszony, akit onnan is temettek el. A cikk megjelenése után felkerestem dr. Fráter Imrét, a kórház igazgató főorvosát s megkérdeztem, hogy nincse valami adata a kórháznak arra, hogy merre van Madách Imréné sírja. Dr. Fráter Imre meglepetésemre a következőket mondta:

— Hogyne tudnék róla, tudok mindent. De miért foglalkozik a dologgal?

— Nagyon egyszerű a dolog, válaszoltam. Az irodalomtörténetnek van ilyen sok felderítetlen adata s mi, mai emberek, nem vehetjük át a múltak embereinek haragját vagy gyűlöletét, hanem igyekszünk arra, hogy a nagy írók és költők élete minden részletében tisztán álljon a magyarság előtt. És ez a szegény asszony mégis Madáchné volt, megérdemelte egy sírkövet.

— Kérem, mondta dr. Fráter, bizonyára nem tessék tudni, hogy Madáchné a családjából való volt?

— Dehogyan tudtam. Én csak a kórház igazgatójához jöttem, hogy a kórház könyvei s adatai alapján segítsen a sír megtalálásában, esetleg Madáchné utolsó, kórházi életének felderítésében. Mi mondott, hogy viselte rettenetes sorsát, ki volt az a Nagy József?

— Hát kérem, válaszolt dr. Fráter, nekem, azt hiszem, megvan a kézírásos könyv, amelybe Nagy József főhadnagy írta a verseket Madáchnéhoz. Talán itt van valahol, a könyvtárban.

Előzetesen megindult az igazgatói szobában levő könyvtár felé, aztán hirtelen megállott.

— Nem tudom, hova tettem a főhadnagy verseit, a kezemben volt a könyv nemrég. Azt hiszem, valahol bent a szobában van, a könyvek hátamegett. De nem érdekesek ezek a versek. Mit akar vele?

— Elolvadni s esetleg néhányat leközölni. Érdekes, hogy egy főhadnagy, — akinck csak a nevét tudtam, verset ír egy kórházban fekvő asszonyhoz, aki kiüzlött a házasságból.

— Bizony kérem, furcsa volt az élete, nem is helyes vele foglalkozni. Itt volt beteg, nagyon lecsúszott szegény Erzi. Ne tessék ezzel foglalkozni. Ké-

rem ez a Nagy József főhadnagy volt, nagyon szerethette, imádta, szép verseket írt hozzá. Ugy írt róla, mint egy angyalról.

— Annál inkább lehetne írni róla, talán ő látta legjobban az asszony értékét és jellemét.

— Nem, nem, ne tessék írni többet, elég az, am megjelent a Nagyváradban.

— De miért nem?

— Hát, kérem, minék ezt felabajgatni. Meghalt, isten nyugosztalja szegényt. Rokonom volt. A könyvet majd megkeresem. Nagy József verseit. Én tudom, hol fekszek szegény Fráter Erzi, hiszen, tessék tudni most már, hogy rokonom volt... Elég ebből ennyi. Most nem mondom többet. Meg van nekem valahol, hogy hová temették, majd gondoskodunk a sírról, most még nem. Az emberek nem értik a dolgokat. Várni kell. Tessék nyugodni lenni, mi tudjuk, hol fekszik szegény. Talán nem tehet róla, hogy olyan volt. Nem is jó ezzel foglalkozni. Minek? Pár nap múlva meglátogattam dr. Fráter, kifejtette, hogy a Nagy József verseit nem tudta megtalálni.

— Kérem, intett a kezével, nem érdemes ezzel foglalkozni. Majd egyszer... talán előkerül minden. Ha tehát valaki Madách Imréné sírja után érdeklődik, dr. Fráter Imre özevegénél megtalálhatja az iratokat, feljegyzéseket s Nagy József főhadnagy verseit. Lehet, hogy a család tovább restelli Fráter Erzi esetét s akkor várni kell egy nyíltszínű kort, amely büszkeségén tartja, hogy Fráter Erzi volt a Madách Imre felesége. Mert valószínű, hogy a gyöngy keletkezése nem mese s ez a szurás, amely Madách Imre lelkét érte, mikor felesége megsáta, váltotta ki a halálosan megsértett geniből a magyar irodalom örökké ragyogó gyönygét: Az Ember Tragédiáját.

Szűts Dezső.

MEGSZABADUL
a ruházkodás minden gondjától, ha
20 heti, vagy 5 havi
részletfizetésre
vásárolja be minden textilszükségletét a
HELLAS

áruforgalmi R. T.-nél

Oradea-Mare, Str. Avram Iancu
(Kossuth-utca) 14 sz. — Telefon 96.

Óriási választék női és férfi szövetekben, vásznak, zefírek damasztok és mindenféle mosóáruban, kelengyefélékben szőnyegekben stb. stb.

Finom és olcsó áruk

a szomszédok elismerésével

Rónai & Kohn

(Sás-passzge) női és férfi divataru üzletében
dus választékban kaphatók.

Börgarnitúrák, hencse-
racok, rendelésre és készen is kaphatók.
GIDALI MANO
kártyos, Str. Clorogariu (volt Uri-utca) 2. szám.

Értesitem Biharmegye és Nagyvárad város
nagyérdemű közönségét, hogy

férfi szabó üzletemet

Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1. sz. alól

Str. Rimanóczy-utca 1. sz. alól

(Royal kávéház mellett) helyeztem át

Teljes tisztelettel

WEISZ E. ZSIGMOND.

REPÜLŐGÉPEN
VONATON

VILLAMOSON

INGYEN UTAZNI

nem lehet, de olcsón vásárolni csak

REDER és JUROVITS

most megnyitott bőrüzletében Calea Victoria (Kolozsvari-u.) 54 Templom-tér lehet, hol mindenféle cipőkellékek és bőrányagok, valamint felsőrészek a legutányosabb árban szerezhetők be. Pontos kiszolgálás.

ZSOLDOS tanintézet

Budapest, VII., Dohány-u. 84.

Telefon: József 124-47.

Az ország legrégibb és legismertebb előkészítő intézete. A legjobb sikerrel készíti elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidékieket is. Bészleltizetést kedvezmény. Teljes anyagi felelősség.

Selejjes harisnyák megérkeztek

minden színben Str. Rimanóczy-utca 4. sz.

Abrahám Arthurnál

Női pongyolák már 175 Leitől

Női kabátok . . . 1000 Leitől

Női szövet ruhák . 450 Leitől

legszebb Model áruház Vlahuta (Szent János)-u. 6. sz.

LINOLEUM
Haas Lipót

legnagyobb linoleum és szőnyeg különlegességek áruház

Főlerakat: **ORADEA-MARE**

Bulevardul Regele Ferdinand No. 5.

Lerakatok: CLUJ, TIMIȘOARA.

Mélyen leszállított árak!

Felöltőszőrű gumikabátok

legnagyobb választékban, elegáns fazonban 900-tól

VÍSZOS VÁSZON

prima minőségű gyönyörű mintákban

80 cm. széles mtr.	— — — — —	100.—
100 cm. széles mtr.	— — — — —	125.—
125 cm. széles mtr.	— — — — —	145.—

BŐRVÁSZON

kártyosok, kocsigartók, könyvkötők részére nagy választékban

115 cm széles 115.— Leitől feljebb.

LINOLEUM

szobából szobáig mintákban

70 cm. széles	— — — — —	135.— Lei
90 cm. széles	— — — — —	170.— Lei

padlóbevonásra mintázott vagy parket-linoleum
200 cm. széles négyzetméterenként 237.50 Lei
Kapható 250—300 méter szélességben is.

SZŐNYEGEK

Strapa futószőnyeg 70 cm. széles	— —	96.—
" " 80 cm. " "	— —	139.—
" " 90 cm. " "	— —	169.—
Agvelő szőnyeg "Boucle" " "	— —	125.—
Ottoman takaró "Karamani" " "	— —	1600.—
Ket oldal használatú ebédőszőnyeg nagyon szép mintákban 200x300	— —	1730.—

Ezenkívül nagy választék függönyben, fal szőnyegben, lábőrlők, mindenféle gumilaruk, tornaolpók, sárolpók, játékaru, gumilabdák stb. stb.

Eladás nagyban és kicsinyben.

nichelezést zománcozást jutányosan eszközöl

KALENDA cég

Ezüstözést

Gumi áru, valamint varrógép és kerékpárjavító műhely ugyanott

SCHÖBERL ÁGYAK készen és megrendelésre kaphatók 3500 leitért

ART KARPITOSNAL, Str. Cosbuc (Szalárdi-utca) 9. Rosenzweig palota. Minden e szakmába vágó munkák legszolidabb árban és felelősség mellett készülnek.

Poloska irtást. bármily elvetemült legyen, a legfinomabb butorból, falból, olajfestményből rongálás nélkül 8 óra alatt felelősség mellett kiirtja **Lovas K.,** Oituz 111. **Arad.** Helybeli felvilágosítást díjlatlanul ad Weisz Gizi közvetítő irodája, Matei Besarab (Nyomdai)-utca 4.

Szabó Dezsővel a „zöldben“

Néány valódi fa. De csak néhány. A többinek már ládákban a gyökere. Szomorú svindli: a pesti nyár... Babér és olajserjék, életunt leanderek — hordókból.

Egyébként budai kocsmá: Nagydíofa. Idevart ma engem, esti 9-re Szabó Dezső. És már tízhez közelget az óra! Mikor pedig a „mester“ elvből, királyi gögből soha senkire nem vár! Az asszonyt, a nőt pláne gyűlöli! Sokszor riasztó gorombasággal, majd meg arcipirító tréfákkal üldözi el őket maga körül s mikor szépeget vonul a verthad: kajánul megneveti.

Tudtomra adatik ez mind. Házigazdamból — az odotuli irodalomnak egy komoly reprezentánsa — kidecogteti a lelki tudalás, amint loholunk sietve keresztül a lámpások alá szelidült, ágyát-vackaló jó öreg pártispokári Budán. Van is oka gazdának szepegni! A találkozózt nem vembem leterte s aztán amúgy jó tanárossan elfejeitette halálból. Csak vacsora végén, a sajtónál kapott homlokához:

— Szent égék! Hogy van az, hogy mi most itthon esszük a sajtot? Ez anakronizmus!

Előveszi noteszét s abból memóriáját és — valóban. Benne lappang gúnyosan a följegyzés. „Este 9-kor vacsora zöldben Szabó Dezsővel“.

Sokminden történetet a világon. De állítom, hogy olyan gyorsan sajt még ott nemmaradt félreértésből-vendéglátó asztalon, mint a Wesselenyi-u. 11. alatt az a speciális sváb készítmény! Az árnyékunk nem bírt utolérni. Lemaradt szegény valahol, valami virrasztó cukorka-sátor mögött, melyben ma egyetlen csemegeidivat dominál: Pest újabb örülete: a bot hegyére spekelt, savanyú „nyalóka“.

Megérkezünk valahára mégis versenyfutásunk céljához. A bejáratnál ama bizonyos leanderspalié. Kísérőm kilép, hogy körültekint. Mialatt várok, a bokrokon túlról hangok ütnek meg a fülemet:

— Ebbra fakó! Engem senki ne vásson! Legkevésbé, aki szoknyát visel. Gyöngéség volt ez az egész légyott. Húsz éves koromban se tettem. Jókora kezdtem! De belém szúrták ezt az asszonyt. Szegedre megyek, mindenki azt ordítja: meg kell ismernem Gulácsy Irént. Ezt mondja Juhász Gyula, ezt követeli Móra s a többiek. Jöjök vissza Pestre. Itt is ezzel fogad a banda. Kell! Valahogy belémrögződött ez a szó. Engedtem. S most itt a blama. Nem jönnek. Megvárattak az a szörnyeteg. Ördög viete el Gulácsy Irént!

Elmosolyodom, kísérőm mellémgaloppoz. Kárvalottan jelzi, hogy nem találja, akit kerestünk. Bizonyosan rég fölszedte már a sátorfát. Megnyugtatom:

— En megtaláltam. Itt rejtézik a leanderek mögött.

Néhány pillanat múlva ott is állunk a haragvó titán előtt. Meglepodik, kicsit zavarban, mikor mondom:

— Ime, itt a „szörnyeteg“. Aki megváratta Szabó Dezsőt és aki tetejébe csak egyetlen munkáját olvasta, az „Elsodort Falut“. Nem is fog többé a kezébe egyet se.

Hirtelen történi mindez. Szabó Dezső első pillanatban nem talál szokat. Csak szétszórta mosolyog. Udvara 8—10 ember, helyell kinál, bemutatkoznak. Óvatosan távolabb vonok ki egy széket. De Szabó Dezső hirtelen odavillan.

— Mellém üljön kérem.

Engedelmeskedek, ám egy kis mosolygást nem tudok elfojtani. Észreveszi, rámtámad.

— Most kinévet úgy-e? Megérdemlem. Rendkívül hiu vagyok és nagyon fejbégágt az előbb azzal a dologgal... Hogy nem akar tőlem olvasni többé? Miért? Ezt meg kell magyaráznia.

Az „udvar“ megfészkelődik, blokkok kerülnek elő. Három-négy ember állandóan jegyzi Szabó Dezső minden szavát. Dehogys sietek a magyarázattal! Magamnak is tetszik a tréfa. Örülök, hogy Szabó Dezső békét kötött az ördöggel és a kíváncsisága elfeledtette vele a kesedelmet. Kitérek, azonban ő a nyomomban. Előbb fölénykedik, aztán támad, dühösködik, hogy végül, maga-észrevétlenül kezessé legyen. Kapacitására, majdmeg kérésére fogja a dolgot.

— A „Csudálatos élet!“... Ha tudná, mennyivel jobb, mint az „Elsodort Falut“! Vagy a „Jaj“. Egy nagy kiáltás. Abban vagyok igazán én. Azt el kell olvasnia. És ha elolvasta, megírja nekem, hogy mit gondolt rólam, úgy-e?

Fürkészve néz rám. Igyekezem áthatalhatatlannak látszani. Bár egy bolond kacagással erősen birkózom. Szabó Dezső néz. Aztán hirtelen ijedség fut meg az arcán. Megdöbbenve kérdez:

— Csak nem akarta azt mondani talán, hogy nem szeret engem? Hogy az „Elsodort Falut“ rossznak találta?

Ideje, hogy megnyugtassam. Nem. Az „Elsodort Falut“ olyan mű, amilyenell szépszétszórásként egyszer gazdagodik a szegény magyar irodalom. Nem, az a könyv megviselelő gyönyörűség, nagyszerű magunkra-ébredés, maga az élet. Irója — szerintem — még egy ilyen munkát nem alkothat. Félek a többitől. Nem kelhetnek. Nem akarok leszállni az elefántcsont toronyból.

Látszik, hogy fáj, de jól is esik Szabó Dezsőnek, amiket mondok. Kemény arca ellágyul, föllelegzik. Erdélyi olvasóiról. Erdélyről, a családjáról kezd szólni. Sírósan szelid a hangja. Az apja, az édesanyja!... Nagyon szereti. De három év alatt azt is megújja. Nem tehet róla. Terheltek, terhelték őket mind. Egy rettenetes gyermekkor megzsalottjai. Istenem, az alkohol!... Micsoda átka az emberiségnek! Nem, nem, fél a rokonaitól. A testvéreitől. A maga arcát látja mindben. Szeretne Erdélybe jönni, vágyik, ide húzza minden csöpp vére. Azonban, hogy kerülheti el őket? Beléjük sodródnék, rájuk vetné magát. Nem bírna a vére vonzásával. És fél arcukon a tragikus jóslattól. Féli a haragjukat is. Mind, mind megbántotta, megmarta őket. Gonosz, gyilkos önmardossággal... Ezt ő nem értik, hogy saját magának fájtak legjobban, mikor odaállította őket.

— Az unalom? — Felvonja a vállát. Ez a legnagyobb betegsége. Ez. Hiába küzd ellene, mindent megun. Már úgy fél, ha örül valaminek! Tudja, hogy meg fogja holnap unni azt, ami ma betölti. És üres lesz megint a világ. Ez az unalom kergeti városról városra. Ezért váltja felvást a lakásait is. Egyet gondolt, elköltözik. Kísérői mesélik, hogy legutóbb óriási értékeket hagyott előbbi szállásán. Selyemperzsákat, képeket. Időbe telt volna szállítókat után nézni, intézkedni. Ő pedig menni akart. Mikor Firenzében járt és még tartott a pénze, hogy egész boldog lehessen, egyszerre két villát bérelt. Pazar berendezéssel. Hol egyikben tanyázott, hol a másikban.

Valaki megjegyzi:

— Minden irónak van bogara.

A nyugodt oroszán felpattan a szóra. Düh önti el, harsányan kiált:

— Iró! Már megint ez a hazugság! Hányszor mondtam, hogy nem vagyok iró?

— De hiszen ir, mester?

— Köpök is. És még se vagyok köpő. Mosdok is, és mégsem vagyok mosdó. Csak az iparos-embert fejezi ki az ipar. Engem nem. Nekem más a lényvedem, amit bezzeg senki se keres! Irják meg: én tudok élni! Én tudnék és szeretnék szépen élni, ha ez a nyomorult irodalom éhenhalásra nem ítélne, mint annyi mást. Ki akarnak fejezni? Akkor ne úgy mondják, hogy „iró“, hanem: „pénzigénylő“, „Élni-tudó“. Vagy „élni akaró“. Ebben benne vagyok én.

Földindulásba hajszolja magát, hangos lesz, kiáltoz, üti az asztalt, hogy a pincérek bedugják riadt arcukat a leanderek közül. A kiadókat szidia. Neki pénz kell! Nem pityke és malaszt! Fűtől az irodalomtörténetre! Fűtől a hírnövre! Jól akar ebédelni! Tudna gazdálkodni, szeretne, kevesebb konfliktust a mosonéjával! Tartsák el a kiadók, ha megzsírosodnak rajta! Nincs több lelkesedésből, a nyájas olvasóközönség borzongatására kiizzadtott könyv! Három kötete háromnegyedrészét kész. Egy darabot se látnak, míg meg nem fizetik! Két millió kezdődik egy elbeszélés s a többi fölé. Ez az ára! Az újságírókat pedig kihajigálja, ha pénz nélkül jönnek interviuért. Az is portéka! Azt se adja ingyen!

Egy újságíró odalón hozzám, meséli:

— Nemrég interviuért küldött a lapom. Már értesültünk, hogy az „öreg“ irodalmi grájlerajt nyitott. A kiadóm fölszerelt pénzzel. Adott egy milliót. Beszöngetek Szabó Dezsőnél. Az ajtajára egy kémilőllyukat vágattak, a csönget semre kilesett. Rámivallt: Mit akarsz? Mutatom a blokkom, ceruzám. Kinyitja egy csöppet az ajtót, kitolja a tenyerét. Megértettem. Beleteszem a pénzt, ő becsapja az ajtót. Bezárja kulccsal. A kémilőllyukon át látom, hogy olvassa buzgón a bankókat. Aztán biccent, kikucsolja ajból az ajtót.

— Bejöhetsz, tehetségtelen!

Kiérződik, hogy nem komoly a gyűlölete az újságírók iránt. Vátsott pajtasainak, beugratási alanyoknak tekinti őket inkább. Ha sikerül a tréfa, olyan boldog, hogy nem fér a bőrébe. A térdeit csapkodja, úgy megkacag egy-egy emléket.

— Képzeli! Vagyok Firenzében.

Gyönyörű villa, hall, káprázatos berendezés. Jelentik, hogy Pestről, egy újságíró!... No, magam se rest: egybenyitom hamar az összes aítőimat. Bebújhat a cingár! Jön is, majd hanyatt esik. Jár a szeme.

— Mester! Ez a fényezés!... — Dagdogia.

Kivágom a mellem:

— Már meguntam. Holnap átmegyek a másik villámba! Alig talált ki az ajtón! Zötyköli a nevetés.

— Gondoltam: erig rongyos! Mondá el Pesten: hogy él Szabó Dezső Firenzében! Verjétek félre a haragot, mondjátok, hogy megvettek megint. Mire összeül a kécsok törvényszéke, már úgy is vége lesz a királyságnak. Akkor aztán jöhetnek a nyomor-riportok, azt se bánom. De csak pénzért!

Segítünk nevetni neki, mert a har-

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfálást is elmulasztja

sány jókedve ragályos. Halás akar lenni érte, Szegedre tereli a szót.

— Hallom, odaváló. Ott jártam most én is. Megszerettem. Zsiros, közömbös, tevényt, termő-levegő. Maga eltalálta a távolabbi célt. Szegedről kell írni. Szeged lesz a magyar megújodás Kapitóluma. A szegedi paraszt a jövő. Még visszamegyek, talán végleg letelepedek. Irri fogok Szegedről, vagy a szegedi parasztról egy regényt. Csak nehezen nyilatkoznak meg. Ugy végigmérik az idegen embert, hogy arról koldul! Fejedelmi érzés! Nagyon rokonaim. Én is paraszt szeretnék lenni. Szegedi paraszt. Gödös. Földes. Nem-törődő. Az írásaiból küldjön.

Az „udvar” fölfigyel, meglepődve bölgölgatnak. Hallom utólag: isteni kegyért. Szabó Dezső nem olvas senki magyar író. Lehetnek tehetségek de ő — zseni.

Szegedre csak egy panasza van. A hiuságát — fenéketlen hiuságát — éhen hagyta. A hiszterikák nem ostromolták. Talán nincs is Szegeden hiszterika. A nőknek is higgadt, súlyos a vérük. Budán bezzeg! elárasztják csokrokkel, levelekkel. Néha közelharcot kell vívnia a némberekkel s kidobálni őket.

Szabó Dezső kuncog pajkosan:

— Van egy hiszterikám. Vén kisasszony, tanárnő. Ilyen száraz, mint az ujjam. A kalapján tollból csótár. Ha jár, így bölgölgat!...

Mutatja és nevet.

— Minden nap tíz piros csokrot szokott tenni az ajtóim elé. Télen-nyáron. Ha jókedvem van, vizbe teszem őket, az ablak mellett. Leselkedik, látja. Ha rossz kedvem van, otthagynom a csokrokat az ajtóban. A házmester-gyerek elviszi. Ilyenkor bánatos a hiszterikám és a te nyérnyi fülecskéi búsan kalimpálnak. Másnap már levél jön. Hogy: mit vétett? Miért? Miért? Na, egyszer roppant felbőszített. Fogtam a csokrait, egymásután kihajigáltam őket az ablakon. Akkor elmaradt három napra. Negyednap előkullogott megtörtén, megalázkodva. Személyesen. Megvakargattam a lapockáját, Nyögött. Boldog volt.

És boldog most Szabó Dezső is, látszik. Megjászhatta, előtárhatta magát. Sok rozsdás szó, fájdalom, élmények. Leválhattak az egyedülvalóságáról. A leányderek mögött oltják a lámpásokat, a meghosszabbított záróra utolsó terminusa is lejárt. Szabó Dezső tenyeréből folyik a pénz... Jól élt... Mindég így szeretne...

P. Gulácsy Irén.

PODOL

egyetlen biztos szer a lábbizzás ellen.

Ara 30 lei. Kapható gyógyszárakban, drogeriákban. Megyei főlerakat Farkas István Apolló-drogeriája, Oradea-Mare

Uj ifjusági folyóirat

Utóbbi idők legszembetűnőbb jelensége az ifjuság szervezkedési törekvése. Az általános szervezkedési áramlat helyességét és szükségességét most épp úgy, mind mindig az ifjuság érezte meg legelőszőr.

Az egész világ ifjusága csoportokra oszolván különböző tagozódás szerint szervezkedik és keresi ugyanazon ideális célok elérésére a külföld hasonló mozgalmával a támogató szoros kapcsolatot.

Minél hatalmasabb az ideál, annál szélesebb rétegeket mozgatótt meg annak elérésért. És a fiatalság elasztikussága nem ismer akadályokat. Szent az ideál és küzdeni kell érte. Szemeim előtt egész rövid idő alatt nőtt naggyá számos kulturális és testnevelő mozgalom. De vannak ifjusági mozgalmak, melyek csendben dolgozva igen magasztos célt küzdenek és csak néha-néha jutnak a nyilvánosság elé. A cionista kis csoportok munkájáról vajmi keveset tud a közvélemény. Pedig ők a dr Herzl által megindított otthonépítés pionirjai. Mindenütt az egész világon, számtalan szervezetbe tömörülve, fiuk, leányok fontos kulturmissziót teljesítenek. Építik lelküket és építik a nemzeti otthont. Számtalan szerkesztésükben megjelenő folyóirat tanuskodik erről. E mozgalmak erdélyi zsidó ifjuságát sem hagyják télen-széken. Sőt erdélyi ifjusága e téren, számtalan akadályon keresztül nagyot és szépet produkált. Ma már nincs oly kis város egész Erdélyben, hol ne ismernék a Barissziakat és Avivákat, nincs kis hely, hol ne működne több ilyen leány- és fiucsoport, kik csendbe, tanulással töltik az estéket és az egybeforrasztó meleg testvéri érzést ápolják. De a nemzeti nyelv újraélesztésén, az irodalom, művészet és zene ismertetésén kívül minden módot megragadnak, hol belekapcsolódhatnak az igazán nehéz és önzetlenséget igénylő munkába.

Számos apró telt kék-fehér persely az ő kitartó fáradozásuk gyümölcse, mely egyik legnagyobb állandó anyagi forrását képezi a zsidó nemzeti alapnak. És e perselyek nagyrészt a gyermekszívek töltik meg. Minden öröm, minden fogadás a persely javára történik.

Az utolsó hét eredménye mellett sem haladhatunk el szótlánul. Erdély cionista ifjusága új eredménnyel lép a közvélemény itelele elé. Az eddig 16 oldalon megjelenő „Noar” című havi folyóirat, új köntösben 24 oldalon, gazdag tartalommal szépen illusztrálva hagyta el a sajtót. E folyóiratot teljesen a cionista ifjuság szerkeszti, adminisztrálja és tartja fenn.

Az ifjuság fent jellemezett agitációs garancia arra, hogy mind nagyobb és nagyobb csoport hódol be az eszmének, mely eszmével élni és dolgozni hasznosabb, mint a hiper-modern kor, sajnálatosan tapasztalható izlés eltévelyedéseinek hódolni eszmékben és cselekedetekben.

K. L. L.

Vízumokat, utleveleket
legelőcsöbben, leggyorsabban elintézt
SCHREIER
Strada Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 1. szám
Futármegbízásokat
București, Brassó, Kolozsvár
és Temesvárra a leg-
gyorsabban teljesít.

G Hétfőtől kezdve női valódi sevró
parisi gyártmányú cipők már 350
leért kaphatók, míg a készlet tart
Glück Zoltán cipőáruházában
Str. Nic. Iorga (Zöldfa-u.) 23. Gyógyszerár mellett.

Ooska bőrkabálja vadonat új lesz
ha azt rendbe hozatja, átfesteti
FUCHS Széna-u. és Mih. Viteazul-tér sarok
— Szezon előtti jutányos árak. —

Háló, ebédlő
és niszozha **BUTOROK** megér-
keztek
és legelőnyösebben beszerezhetőek
Wallerstein Ferenc utóda,
DANIBERG és WALDNER
butoráruházában
Str. Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 21. szám.

Értesítem Biharmegye és Nagyvárad
város nagyzdemű közönségét, hogy
17 év óta fennálló
fűzőszalonomat
Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1.
szám alól Kegele Ferdinand (Rákóczi)
ut 20. szám alá (az udvarban) helyeztem
at. — A n. e. közönség szíves pártol-
gását kérve, teljes tisztelettel
IZSAK LIDIA.

A 60 év óta fennálló
Glücksman cég
Piata Unirii (Szt. László)-tér üzletét is-
mét felszerelte békeminőségű
vászon és női divat
árukkal, melyeket elismert
szolid arakon árusít.

KEPES ELEK
orvosi kötszerszék, bas-passage 20 szám
Saját ké-
szítményű **servikoloz, baskoloz,**
specialis kötszerek, női és férfi orvzerek

Nagyságos Asszonyom.

Kérem nézze meg az „AU PRINTEMPS” volt MISSIR-cég

olcsó kirakatait.

Egymaga meggyőzőbben beszél, mint azok az unos-untalan hirdetett „olcsó” és „legelőcsőbb” árak.

Nem rosszak ők, csak jobban láthatók!...

Válasz Gulácsy Irén epilógusára

Olvastam a „Nagyvárad” tegnapi számában ragyogó tollu kollégám, Gulácsy Irén cikkét, amellyel Lederer Micit halálraítélését kommentálja. Olvastam ezt az elokvens, de szerintem érveiben alig-alig helytálló cikket, a szörnyeteggé, női fenevaddá kinevezett asszonyról, aki a tárgyalás során s előéletének feltárt adataiból egyképpen a pszichopatológikus jelenségeknek csak nagyritkán végelemezhető jelmezében ködlik fel az újságolvasó fantáziájában.

Képzeletet felülmúló kegyetlenségében sem tudom ezt a hazug, nimfomanikus nőt a Gulácsy Irén hideg szemével látni és nem hiszem el a kollégám részéről neki imputált lelki nyugalmat, hogy a „csirkefeldarabolás jó házi anatómiáját” akkora cinizmussal alkalmazta volna egy ember-társán, hogy a csontforgók megkeresésénél sehol sem tévedett kézzében a kés.

Borzalmas sivárságot érezne romantizmusom, ha nem tudnám ezt a Gulácsy Irén rajzolta szörnyű képet magamban azzal megengyhíteni, hogy az áldozat „örüllettel” történt szét-transzirozásánál Lederer né keze igenis — remegett.

Az újjak megrezzenése pedig: máris mentség, máris más színek reflektora az elismerem hajmeresztő büntény részleteire.

De nem is Lederer né személye körül akarok perbeszállani Gulácsyval.

Kitűnő író-társam a Lederer-féle és hasonló embertelenségek okát a mai társadalom — speciel női társadalom — erkölcsi csúszásaira s öltözködésében nyilvánuló ledérségére dedukálja. Szembeállítja a mai kor asszonyát a mult dármaival s megállapítja azt a világfennállása óta visszatérő tételt, hogy a mai élő asszonyi generációnak sokkal könnyelműbb a mult nemzedékénél.

Asszonyom, Ön vádolja, engedje meg tehát, hogy én védelmezem — nem Lederer Micit — hanem a mai asszonyt, akire Ön általánosítva pöcsélteti rá a ledérség bélyegét s ebből kifolyólag azt a gyanút, hogy a Lederer né miattuk veremelődnék ki.

„Csak egy emberöltővel ezelőtt is mennyivel szigorubb volt még a társadalom” — kiált fel Kegyed. Jó. Legyen az egy emberöltővel ezelőtti társadalom a morál contemporain értékmerője. Az a kor, amellyel Gulácsy Irén a strandkosztümöt, selyemharisnyát s az anyagi erőknél tulorgaszkodott fényűzést szembe helyezi.

Bismarck azt írja erről a korról, hogy társadalmi fenntartás nélkül felhúzza zslipieit a kokott erkölcsök előtt. „Ha az ötvenes-hatvanas évek szalonjainak hangja fülünkbe cseng — állítja fel a hasonlatot a szigorú germán államférfiu — úgy olyan harang bugása sérti fülünket, aminek öntvényébe nem telen érc került. A mai társadalmának hangja a diszsonancia.” Tudjuk, hogy a polgárkirályság idején Gauthier Teofil nótípusa, a grisetette adott szint a városi életnek. S a következő emberöltő faishonablajai a nagypénzre éhes Dumas kokottok bevonulása után a grisettere (kik napjaink lerongyolt, igénytelen „kistykulaival” annyi közös vonást tüntetnek fel): — már valami nevezhető nosztalgiaival emlékeztek.

A „ma” felvilágából a démon kivesszett s maradt helyette a kétségbeesett nő, aki néha fájdalmasan elvetemedik a gyilkosságig is. Ki meri mondani azonban, hogy a multban nem gyilkolt a nő? Klimentestrától Haverda Máriáig úr táton-gana? Vagy csak azért nem tudunk Lederer néféle bestialitásokról, mert az újsá-írásnak két generációval ezelőtt még nyomdatechnikailag nem állott módjában a boszorkánypörökbe való beletekintés? Utóbbit hiszem.

Lola Montez miatt forradalom tört ki Bajorországban, Francia forradalom vér-

szomjas asszonytípusa továbbélt a normális viszonyok helyreállításával is, olvassuk csak Balzac kevés fantáziával írt regényeit! Pedig akkor nem volt selyemharisnya, sem strandkosztüm. De volt egy emberöltővel ezelőtti krinolin, amire ráment tíz méter anvag. Volt kasmirkendője minden valamire való polgári ház minden leánygyermekének. La Carotte asszonynak, Eugénia császárnőnek feljegyzéseiben olvashatjuk, hogy a második császárság korában egy ilyen kispolgári nőkre is kötelező kasmirkendő ára 1200—1500 franc volt. Igaz, hogy ez a kendő egy életre szolgált. De 1500 francból ugyanakkor három évig élt egy magános polgár olyan standardon, amin ma évi 150—200 ezer leien élhetünk. Képzhetjük-e ma, Asszonyom, hogy egy polgári család félmillió lej értékű pénzt áldoz egy ruhadarabra?

Ó, Asszonyom, a nők drágábbak voltak a multban, mint manap, higgye el. És izgatottabbak is voltak talán és kegyetleneke is. Strand? Rövidruha? Az egészség és a háboru utáni rossz gazdasági helyzet következményei! Akárhogy feszüljön egy fürdőtrólik, kérdezzen meg bárki férfiembert: — a levettközösségnél ezerte izgatottabb számunkra a rafinált felöltözöttség s a nyílt strandnál százszoztta nagyobb keszítő egy illatos boudoir, amit nem lát a világ szeme.

És ezen a ponton érkezünk el Gulácsy Irén tévedéséhez. Gulácsy Irén lát maga körül egy kispolgári fesztelen életet, de nem ismeri azt. Nem ismeri és nem hiszi el, hogy ez az élet, a nyomorúságos ma vegetálás kis praktikáival sokkal szomorubb, mintsem „es ábitó” lehetne a mult mértékei athömpölőg, székszuális arányokban. A mi fantáziánkban egy „La Garconne” — is székszuális gyújtogatás! Hogy mosolyoghat rajtuk az a Krisztus előtti kultúra, mely egy Sapphot, egy Kamaszutrát, dionizoni költőket, később Bombó bibornokokat, Aretinokat adott a világirodalomnak! És hogy mosolyoghat rajtuk mindenek tetejében a Lederer és La Garconne kérdéseknél mégis csak legtekintélyesebb szakértője: Edouard Fuchs!

Rokokó és krinolin, turnür s a hetvenes évek hirtelen testhez feszülő „Gabricle” ruhája alatt talán kevésbbé volt meztelenebb a női test, de semmiesetre sem volt kevésbbé meztelenebb a mainál a női: — vágyakozás.

Nem, Asszonyom, nem rosszabbak ők, a mai kor nőgyermekei az anyáknál s nagymamáknál, Nem frivolabbak s nem bestiálisabbak. Csak éppen hogy inkább tartja őket, büneiket evidenciában az utóbbi emberöltőben oly szédületesen kifejlődött napisajtó mindenhová beindiszkráló nyilvántartása. Ez az indiszkráció, mely ma a bíróság tárgyalótermek eseményeiről többet ír, mint a parlament eseményeiről, kelti Önben is, Asszonyom, de másokban is azt a tévhitet, hogy a multban be nem világított terrénumokon ma gonoszabb, ledérebb a Nő!

Tabéry Géza.

Minden hirdetés eszköz semlímondó akkor, ha
B-L-E-I-E-R
(Sas - passage)
tehernemű, harisnya és csipke áralt megtekintli.

Epizód a nagyváradai tanári háboruságból

A Gajdu-liceum iskolabizottságának ülésén, amelyet június 21-én tartottak meg, igen heves jelenetek játszódtak le. Mavrodin tanár Tautu Gábor tanárt visszaélésekkel vádolta és mikor Chirvai Vazul országgyűlési képviselő a megvádolt védelmére sietett, őt is megtámadta Campian Sándor tanár, aki ezt kiáltotta felé:

Maga hallgasson, ne védje Tautut, mert maga is kapott egy disznót!

Chirvai emiatt a kijelentés miatt rágalmazási pert indított Campian tanár ellen, amely per Chislu Jenő járásbíró előtt folyt le tegnap.

Dr Grünstein Bernát, Campian védője, de ő maga is azt állítja, hogy Campian nem rágalmazta Chirvait, nem mondta, hogy ajándékba kapta-e a disznót, vagy megfizetett érte.

Haragus István dr. közjegyzőt tanuképpen hallgatja ki a bíróság. Hallotta az inkriminált kifejezést és az úgy hangzott, mintha Chirvai ingyen kapta volna a disznót.

Grünstein Bernát az internátus régi elszámolását mutatja be, amely igazolja, hogy Chirvai 4000 koronát fizetett a disznóért, Tautu tanár pedig bizonyítja, hogy az internátus disznókat hizlalt eladásra is.

A bizonyítás befejezése után Grünstein Bernát dr. védőbeszédében reámutat a Gajdu-liceum rendjét állandóan háborogató viszályokra. Campian az izgatottság hevében nem mérlegelte a szavait, de vádolni nem akarta Chirvait. Kéri a védencc felmentését.

Boross János dr. Chirvai képviselője viszont az akkori gyűlés hangulatát ismereti és bizonyosra veszi, hogy Campian rágalmozó céllal támadta Chirvait.

A bíróság déli egy órakor hirdette ki az ítéletet. Rágalmozásban vétkesnek monddta ki Campian tanárt és ezért 2000 lei fő és 500 lei mellékbüntetésre ítélte. Az ítélet végrehajtását azonban 3 évre felfüggesztette.

Visszaélés a Magyar Párt nagyváradai tagozatának nevével

Előfizetési ügynökök félrevezetik a közönséget.

Már egyszer megírtuk, hogy egy aradi hetilapnak két előfizető ügynöke jár Bihar-megyében, akik azzal az ígérettel vesznek fel a lapra előfizetéseket, hogy az előfizetési díj egyuttal tagsági díja a Magyar Pártba való belépésnek. Mikor ezt megírtuk, egyuttal figyelmeztettük Bihar-megye és Nagyvárad közönségét, hogy az ügynökök állítása nem felel meg a valóságnak. Az illető hetilap nem hivatalos lapja sem a Magyar Párt vezetésének, sem a párt biharmegyei tagozatának. Most a lapnak jelzett két ügynöke Nagyváradon is megjelent és a párt itteni vezetésének 10 százalékot ajánlott fel minden előfizető után, ha megengedik, hogy a lapot a nagyváradai tagozat vezetésére való hivatkozással terjeszthessék. A pártvezetés ezt a kérést a leg-határozottabban elutasította, mert üzleti vállalkozás céljára a párt nevét felhasználni nem lehet. Ennek a határozott visszautasításnak da-

Atlantic mozgó

4, 6 és 9 1/4 órákor

Atlantic-film!

Ma, vasárnap

Atlantic-film!

A KOKOTTOK ISKOLÁJA

Amerikai szalonvigjáték 7 felvonásban.

A főszerepben: Constance Talmadge.

Ezt megelőzi: **Csak okosan** 2 felvonásos Mack Sennett-burleszk.

cára az ügynökök — akiknek Barabás Bálától, az aradi tagozat elnökiől nyert meghatalmazásuk csak Arad megyére terjed ki — Nagyváradon és Biharmegyében megkezdtek az előfizetés gyűjtését, nemcsak azt állítva, hogy arra az itteni tagozattól engedélyük van, hanem azt is hirtetve, hogy ők egyuttal az itteni tagozatot is szervezik. Ez az állítás valóban és az a beállítás, hogy az itteni tagozat szervezetlen: megállításra irányuló félrevezetés az előfizetés, illetve az ügynökök anyagi haszna érdekében. Ennek megcitolására elég az Országos Választmány legutolsó ülésére hivatkoznunk, ahol a titkárság bejelentette, hogy anyagi kötelezettségének két év óta csak a nagyváradai és a dévai tagozatok tettek eleget. Ami azt jelenti, hogy nehéz körülményei dacára a nagyváradai tagozat máris sokkal szervezettebb, mint az aradi, amely annyira szervezetlen, hogy járulékát sem tudta befizetni, vagyis semmiféle eredményt nem tudott felmutatni.

A Magyar Párt helyi vezetősége eluton hívja fel a város és megye közönségét, hogy az ügynökök szavának ne tőljenek fel és utasítson ki mindenkit, aki a Magyar Pártra való hivatkozással jelenik meg és a nagyváradai tagozat pecsétet, aláírásokkal ellátott megbízólevelét nem tud felmutatni.

A trafikok mozgalmát indítanak jövedelmük gyarapítására

Olgarották és szivarok, amiket csak a regátban árúsítanak

Mindig azt hittük, hogy a trafikoknak megye jobban az üzletük. Cigarettné, úgy érezzük, kötelező, ha akármilyen magasra emeli is a dohányjé jövedéki igazgatóság az árakat. Ha akármilyen sok trafik lenne is Nagyváradon, mind jól menné, mert a dohányzó emberek úgy járnak krajaikkal a trafikba, mint az adóhivatalba. Vagy talán még jobban. A trafikokosok mégis panaszkodnak és panaszuik nagyon is jogos. A drágaság egyre nő és

a trafikokosok ma kevesebb percentet kapnak az államtól, mint 1920-ban,

amikor pedig kétségkívül könnyebb volt a megéltetés.

— Szeretnénk országos mozgalmat indítani — mondotta egy belvárosi trafikos, — hogy elhárítsuk a hasuk fejjük fölül a veszedelmet, ami egyre közeledik. Az impérium átvétele előtt tíz százalék jutaleköt kaptunk, amelyet a román kincstár lassanként leolvastott hat százalékra.

— Most tessék elképzelni, a mi rengeteg kiadásunkat: állami, városi adók, boltbér, amely olyan magas, hogy egymagában is elegendő volna összes jövedelmünk felemésztésére. Nincsenek semmi ki-mólttel velünk szemben sem az állami, sem pedig a forgalmi adó behajtásánál és akkor legalább azt szeretnénk elérni, hogy

mi is 7 és fél százalék jutaleköt kapjunk, mint a regáti dohányárusok.

— Akármennyire különösek is hangzik, kétféle elbánásban részesülünk mi és a regátieliek, akiknek nemcsak magasabb százalékot adnak, hanem többféle cigaretta, szivart és dohányt is, amit itt egyáltalán nem is lehet látni, viszont a közönség szívesen venné. Gyufa után tíz, bélyeg után három százalékot kapunk.

A trafikokosok mozgalmát, amelyet fizetésjavítási mozgalomnak lehet nevezni, annál komolyabban kell venni, mert Erdélyszerte megakarják szervezni és együttesen fognak fellépni. Különös is, hogy Erdélyben kevesebb százalékot adnak, mint a regátban, holott itt sem könnyebb a megéltetés.

Az pedig külön is érthetetlen, hogy Principele Carl, Carpati, Mihail Viteazul, Cayalla, Militar stb. cigarettaikat nem is lehet látni Erdélyben. Nekünk csak a nedves Regáti és Intim Clubot csinálják csak azzal a kedvezménytel, hogy egyik arany, a másik fekete nyomású. A trafikokosok mozgalma annál több figyelmet érdemel, mert soraikban nagyon sok hadiözeveg és általában özeveg asszonyok szerepelnek, akik megérdemelnék az államtól, hogy ugyanolyan mértékben jutalmazták az ő munkájuk gyümölcsét is, mint regátieliek társaikat.

A legszebb Damaszt asztalmenüeken dus választék HÁJNAL és RÓZSA vászon és női divatruházában.

Az új liszt- és kenyér-árak

A városi tanács közli: "Oradea-Mare város tanácsa a lisztellenőrző és feltárazó bizottsággal egyetértésben tudomására hozza a város közönségének, hogy a kenyér és lisztárakat az alábbiakban állapította meg:

Egységes liszt a malomban 14 lei kicsinyben, 15 lei kilogrammonként.

Nullás liszt 22 lei kicsinyben kilogrammonként.

Kenyérliszt 18 lei kicsinyben kilogrammonként.

Rozsliszt 10 lei kicsinyben kilogrammonként.

Tengeri liszt 7 lei 50 bani kilogrammonként.

Egységes kenyér angró 13 lei kilogrammonként, pékeknél 14 lei.

Rozskenyér kicsinyben a pékeknél 19 lei kilogrammonként.

Fehér kenyér a pékeknél 19 lei kilogrammonként, a viszontelárusítóknál 19 lei 50 bani.

Félbarna kenyér 17 lei 50 bani kilogrammonként a viszontelárusítóknál 18 lei.

Tengeri lisztelt kevert kenyér (80 százalék búzaliszt és 20 százalék tengeri liszt) 13 lei.

A sütemények ára az alábbiakban állapították meg:

három és fél dkg. kifli darabonként 1 lei 50 b.

három dkg. vajás sütemény darabonként 1 lei 50 bani.

hét dkg. vizes zsemlye darabonként 2 lei.

A pékek kötelesek vagy kevert lisztből sültött vagy barna egységes kenyeret tartani, mindennap frissen sütve. A keverés csak pékeknél engedettik meg, míg a malmosoknak tiltva van. Jelen árak a kifüggesztéstől számított 24 óra alatt lépnek életbe.

Oradea-Mare, la 9 Julie 1925.

A városi tanács.

Az Ivria Biztosító Társaság új érdekeltsége

Az Ivria Biztosító Társulat, amely nagyszabású szervezetével egyik legismertebb biztosítóintézeté fejlődött, működésének új korszakába lép. A négy legnagyobb román biztosító: Generala, Dacia, Romana, Agricola és Nationala egységesen érdekeltséget vállaltak az intézetnél és ennek folyamánaképpen már át is vették az intézet összes viszontbiztosításait. Ez a transzferáció az Ivria mögé csoportosította az országának főkéiben és tekintélyben legelőkelőbb biztosító cégeit, amelyek garantálják az Ivria szervezetének újabb megerősítését és fejlesztését.

Ez a transzferáció kézzelfogható cáfolatul szolgál azokra a hírekre vonatkozólag, amelyek az utóbbi időben az Ivria körül keringtek és amelyekkel a közönség bizalmát tendenciózusan akarták megintatni

az intézettel szemben. Olyan bonitású és hatalmas erősségű biztosító cégek kapcsolódnak be az Ivriába, amelyek segítségével az Ivria maga is a legelső intézetek sorába emelkedik.

ÜLDONSÁGOK

* Meghívsult öngyilkossági kísérlet. (Saját tudósítónktól.) Kutyá mint elemelő. A legérdekesebb riportot is felülmúló, regény lapjaira kíváncsi esemény híre közlik velünk, melynek szálai a világháborúig nyúlnak vissza. M. V. derék váradai hivatalnok, az első hívásra hadbavonult, itthon hagyván fiatal feleségét apró meghiúsult jóságának, okos szemű kis kutyájának társaságában. Csak a fronton vette észre, hogy kutyája titkon követte őt. Együtt voltak tehát a fronton, migne a szegény hivatalnok hősi halott lett. A háború végeztével a kis kutyá a hazatérőket tartott és nyoszorósra panaszoit a özvegyggyé lett urnójának busz fal-dalmait. Együtt buszavodtak így a közelmúlt napokig. A fiatal özvegy buskomorsága végül végzetes tetté érlelődött, méregpoharat vett a kezébe. Egy kézmősdulat csak, hogy a pohárhoz nyúljon, mikor a hő kis állat gyors írámban urnója ölébe szökken, szájban a "Nagyvárad" és — a méregpohár csörömpöve csak a padlóra — egy élet megróit menleve. Az özvegy ahog, hogy felocsudott, a kutyá szájában levő lap következő hírcskéje öltött szemébe. 1 darab szalvéta 10 lei, 1 méter prima mosó-delin 31 lei, 1 méter mintás grenadin 35 lei, 1 méter fehérneműre való vászon 43 lei, 1 méter sima sponge 65 lei, 1 méter női ruhá-szövet 85 lei, 1 méter férfiszövet 175 lei, francia divatselymek minden szímben 265 lei, továbbá francia és angol divatúldonságok leg-olcsóbban Kovács Testvérek nagyruházában Sas-passage. E hír hatásán alatt visszanyerte életvidamságát és alig egy óra múlva a fiatal özvegy kis kutyája társaságában Kovács Testvéreknél vásárolja a szebbnél-szebb, olcsóbb-nál-olcsóbb divatelméket és az élettel meg-békélten tért haza otthonába.

* Ma megjelent a budapesti Az Ujság. Budapestről jelentik: Vasárnaptól kezdve újra megjelenik a Beniczky Ödön vallomá-sának közzététele miatt betiltott Az Ujság. Az Ujság új fejjel jelenik meg, ugyanis el-marad a növelő és "Ujság"-nak fogják hívni. Felelős szerkesztői Ágai Béla és Keszler József lesznek. A lapot első év-folyam, első számként dátumozzák. Kó-bor Tamás az Ujságírók Egyesületében loyális nyilatkozatot tett, amelyben ki-je-lentette, hogy nem azonosította magát és

Dorian Terrasse és Dorian filmszínház

Ma vasárnap, 3, 5, 7 és 9 órákor

Elinor Glyn regénye

6 nap

Szerelmi dráma 9 felvonásban

A főszerepben:

Corinne Griffith

Manon Lescaut

előadása a párisi Operában.

Holnap, hétfőn 6 és 9 órákor

Guy de Maupassant regénye

Pierre et Jean

(Féltestvérek)

Dráma 6 nagy felvonásban.

A főszerepben:

Suzanne Despres

pját a Beniczky közlemény tartalmával is mindig vallotta és vallani fogja, hogy az államfővel szemben Magyarország minden polgárának hódolattal és tisztelettel áll viseltetnie.

* Az olaszli kereskedők a vásárnapokért. Az új munkaszabvány rendelet a déli zárórárt okra a városrészekre, amelyek a vásárokat elvették, elégedte. Az olaszli kereskedők ezt sérelemnek tekintették és mozgalmat indítottak, hogy a vásárnapokon, tehát nélkül, addig és pontosan délelőtt nyitvatartásukat tartsák. Azzal érveltek ugyanis, hogy az idegenek állandóan pangás csak a vásárnapokon volna valamelyes forgalom, különösen 6 óra után, amikor is a vásárra érkező vendégek és a hazatérők — egyéb dolgait elvégzése után — bevásárlójuk szükségleteiket.

Kereskedelmi Csarnokban tartott értekezleten kérte dr. Fried János titkár, hogy az olaszli kereskedők ezen kívánságát juttassák a tanácsa Aurél prefektus tudomására, hogy elékes helyen tolmácsolja a város összes kereskedőinek kérését arra nézve, hogy a vásárnapokon a déli zárórárt ne tegye a korábbi kötelezőre, hanem amennyiben az alkalmazhatóra nézve ez nem volna megengedhető, tulajdonos maga árusíthasson. A cukorkasok, szám szerint 12 üzlet tulajdonos, pedig az a kérésrel fordultak Catana Aurél prefektushoz, hogy sorozza be őket a cukrászok közé, akik minden szünet nélkül vásárnap is nyitva tarthatják üzleteiket és árusíthatnak. A cukorkások arra hivatkoznak, hogy a munkügyi minisztérium már egyszer a cukrászok közé sorolta őket s üzleteik olyan természetűek, hogy ebéd után van a forgalom s vásárnap a közönség érdekében tartatva nyitva.

* Jónás Demeter hazaérkezett Bukarestből. Jónás Demeter, a felmentett gazdasági tanácsos tegnap visszaérkezett Bukarestből. Jónás Demeter tegnap még a mentőhivataltól és az átadás valószínűleg a napokban fog megtörténni.

* Orvosi hír. Dr. Fisch Áron három nappal elutazott.

* A jég árát két lejjel felemelte a városi jeggyár. A jeggyár igazgatósági ülésén elhatározta, hogy a deficit fedezésére a jég árát két lejjel felemeli. Az emelés az élelmiszerkereskedelemben nehézségekkel fog járni, éppen ezért a jég árának az emelése a legkomolyabb mérlegelést igényli. A két lejjel drágult jég reméljük, hogy nem ad okot semmilyen téren folytatódó áremelkedésekre.

* Külföldre utazik? Beszélje meg utiprogramját a szakaszeru utbaigazításokat nyújtó Hivatalos Menetjegyirodával.

* Olosabb lett a sör! Kellencek hírel: szolgálat ezáltal olvasóinknak, amennyiben a sörgyárak — értesítésként szerint — a sör árát folyó hó 6-tól kezdve mérsékelik. Sikertől ugyanis a vasúti fűtőterén némi mérséklést elérni és a folyó évi árszabványozásnak kedvezően alakulnak. Ezáltal úgy a palackos, mint a poháros ára 1 lejjel csökkent. Ezen árszabványozásnak annál is inkább fog örülni a sörivő közönség, mert eddig a hűvös és erős időjárás miatt a sörfogyasztás úgy is a minimumra csökkent és most a melegebb idők beálltával olcsóbban juthat hozzá a nagyközönség is az általánosan elérhető hűsítőszó, a sörhöz.

* A bútor és iparművészeti kiállítás az aradi árumintavásár legszébb, legbámulatosabb látványossága lesz, mert azon különösen az aradi ismert márkájú bútorgyárak állítják ki azokat az interiórokat, amelyek a modern stílusú s kitűnő műveltséggel összeállított és berendezett lakások mintái lehetnek. A bútor- és iparművészeti kiállítások oly nagyszabásúak lesznek, hogy azokat az árumintavásártól elkülönítve, nem a liceum épületében, hanem a kereskedelmi iskolában helyezik el.

* Svéd torna és gépiró tanfolyamra lehet jelentkezni az Országzáróárdán.

A Legszebb paplanok HAJNAL és RÖZSA cégnél készülnek, negyaktár, átalakításokat elfogadjunk

Azon törom a faszemet, tisztelt Szerkesztő úr, mi lesz azzal a sok köztisztviselővel, aki pár éve megfelelő kvalifikáció nélkülül a közhivatalban. Jónás Demeter ugyanis elmozdították, mert nincs olyan képesítése, amit a tanácsosi állás megkövetel. Jól tették. De ez az álláspont a tisztviselők légiójára jelent veszedelmet. Mert tudomásom szerint, vannak mérnökök, akiknek nincs mérnöki diplomájuk, számvetők, akiknek nincs államszámviteli képesítésük, árvaszéki ülnökök, akiknek nincs jogtudományi vizsgájuk elegendő Erdélyben, mert az utóbbi öt évben egyedül Jónás Demeter képesítését vizsgálták felül, a többi ellenben ma is vígan ül a hivatalában. Hát ezekkel mi lesz?

* Meghosszabbították az első osztályú lokálók záróráját. A 17-ik divízió parancsnoksága tegnap átiratban közölte az államrendőrséggel, hogy az első osztályú kávéházak, vendéglők, bárók záróráját éjszaka két órában állapították meg. A felsorolt lokálók minden kérvényezés, vagy különösebb díj befizetése nélkül nyitva tarthatnak éjszaka két óráig. Két órán túli zárórameghosszabbításért indokolt esetben külön kérvényt kell benyújtani a 17-ik divízió parancsnokságához. A többi kávéházak és éjszakai lokálók zárórája a régi marad.

* A Református Elemi Iskolába a tanulók előjegyzése 1925. július hó 13, 14 és 15. napjain d. e. 9—12 óráig történik meg. Felhívjuk tehát az iskolaköteles gyermekek szülőit, hogy elemi iskolába járó gyermekeiket ezeken a napokon feltétlenül jeltessék be Olasziban is. Újvárosban is az iskolai helyiségekben. A múlt iskolai évben nem a nagyváradi református egyház elemi iskolájába járt tanuló csak akkor vehető fel, ha a múlt iskolai évről bizonyítványt magával hozza.

* F. Sugár Teri és Mészáros Lajos kedden és szerdán a Csibi vigjátékujdonosságban vendégszerepelnek.

* Fürdősapkák és fürdőcipőkből nagy választék az Angyal-drogériában.

* Neményi Lili és Ihász Aladár a Sztambul rózsája, a Három grácia és a Nótás kapitány operettek főszerepeit játsszák.

* Sokatmondó jelentés. A Királyi Román Automobil Klub által június 1—9-ig rendezett 2330 kilométeres turaversenyen a Buick-automobilok az első és második helyezést nyerték el és a következő díjakat kapták: a) Buick, Standard Six modell: 1.) Az A. C. R. R. nagydíját: nagy ezüstérem. 2.) A petroléum nagyiparosok egyesületének díját: 100.000 lejt. 3.) A legnagyobb ellenállóképesség díját: arany plakett. 4.) Az anyagfogyasztás II. díját: ezüst plakett. 5. A lassúsági verseny III. díját: bronz érem. 6. A hegyverseny III. díját: bronz érem. 7.) Elena királyi hercegnő öfensége serlegét. 8.) Károly trónörökös öfensége serlegét. 9.) A Bani-Körösi Román Automobil Klub serlegét. b) Buick, Mester Six modell: 1.) A legnagyobb ellenállóképesség versenyében: arany plakett. 2.) Az anyagfogyasztási versenyben: bronz érem. 3. A Petroléum vállalatok Szövetségének II. díját: 30.000 lejt. 4.) Károly trónörökös öfensége serlegét. Buick és Citroen automobiloik egyedüli képvisellete Románia részéről: „Noel” S. A. R. T. M. Bukarest, Calea Victoriei 105.

* Neményi Lili és Ihász Aladár a Sztambul rózsája, a Három grácia és a Nótás kapitány operettek főszerepeit játsszák.

* Amatőrök fotóciókkeit az Angyal-drogériában vásárolnak.

* Karácsonyi Ili, a kolozsvári magyar színház primadonnája a Lili bárónéban és a Bajadérban mutatkozik be.

* Legszebb pehelypaplanok készülnek Barna Jenőnél.

* Karácsonyi Ili, a kolozsvári magyar színház primadonnája a Lili bárónéban és a Bajadérban mutatkozik be.

* Dollár és lei átutalásokat kamatozó folyószámlái betét számlára elfogadja és azt teljes vagyoni felelősség mellett — évi 36% kamattal gyümölcsözteti Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tökéleg erősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Folyószámla Osztálya Budapest, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítási éve: 1906.

Legújabb formájú gyermekkoskik dus választékban Engel Lajosnál Sas Passage volt Enyves-hát helyén

* Egy „leépített” igazgató, egy „redukált üzemű” gyáros, egy „kiegyezett” kereskedő és egy „kisebbségi” részvényes naplója. Ezen cím alatt van összefoglalva és állandó rovatként feldolgozva az egész erdélyi és bánági közgazdasági élet minden fázisa és riportszerű eseménye, a „Pénzvilág” közgazdasági folyóiratnak minden hol elsején megjelenő számban. Az érdekesítő és változatos tartalmu, de mindig izléses stílusban megírt folytatásos cikksorozat mint egy élő színjáték jelenik meg az olvasó előtt. Szerkesztőség és kiadóhivatal: „Pénzvilág” Oradea-Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9. Mutatványszám díjtalanul.

Fehérnemű és ágynemű vásznak batyók dus választékban HAJNAL és RÖZSA cégnél losif Vulcan 1.

* Biharfüred (Stana din Vale). Klimatikus gyógyfürdő és nyaralótelepen a szezon július 1-én kezdődik s szeptember hó 15-éig tart. Vasutállomás Beius (Belényes) Biharfüred 1160 méter magasán ösenyvesek közepén fekszik. Interurbán telefon, fürdő, napfürdő, tennisz, torna, hátaslovak.

PUPELINEK, zefírek, grenadineok és batistok mélyen leszállítva Leitner Márton R.-T.-nál

* Beiratkozás a ref. polgári leányiskolába. A nagyváradi ref. polgári (közép) leányiskola igazgató tanácsa közhírré teszi, hogy a leány középiskolát a jövő tanévben is fentartja s abba jelentkezéseket már most is elfogad mindennap 11 és 12 óra között az intézet igazgatósága.

Sok pénzt takart meg, ha szükségleteit a HAJNAL és RÖZSA cégnél szerzi be. Szövet, vászon, paplan

Darvas harleányai legjobbak!

* Értesítés. Értesítem a vármegye birókat, kisgazdákat, gépészeket, az aratási és cséplési időnyre gépolaját, gépszirt, volvolin hengerolaját kis és nagy mennyiségben legutánjában nálam szerezhetik be. Tisztelettel Mihály Jenő, Piata Unirii.

PERZSASZÖNYVEGEK részletítésre is kaphatók STERNBERGNÉL, Bul. Reg. Ferd. 14

* Legjobb telefonkészülék! villanykörte és manometer raktárról. Telefon és villanyszerelet, minden fémipari és eszterga-munkát, javításokat igen szolid áron vállal Rajz elektro-mechanikus, Szalárdi-utca 9. Telefon 512.

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál és vértódlásoknál reggel éhgyomorral 1 pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet iszik. A belorvosi klinikán szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József-víz az ideális hashajtó, minden jellemző tulajdonságait egyesíti magában. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

* Felvételek a ref. leányinternátusba. Megírtuk, hogy a nagyváradai ref. leányinternátus igazgató tanácsa elhatározta, hogy az internátust a jövő évben is fentartja. Felvétetnek bármely leány középiskolát látogató protestáns vallású növendékek. Ellátási díj havonta 950 lei, 10 kiló kenyérliszt, 5 kiló O-as liszt, 1 kiló zsir, 5 kiló burgonya. Felvételért a nagyváradai ref. internátus igazgatóságához intézett kérvényben kell folyamodni 1925. évi augusztus hó 20-ig. A kérvényhez csatolandó keresztlevél és a szülők vagyoni állapotát igazoló lelkesítő ajánlólevél.

REISINGER ARNOLD mechanikai főzeme
Strada Alexandri 48

* Goldstein Regina női kalapüzletét Vlahuta (Szt. János-utca) 4. alá helyezte.

ZONGORÁK részlettízítésre kaphatók
STERNBERGNÉL, Bul. Regele Ferdinand 14.

* Dollár és lei megtakarított készpénzt magyar mezőgazdánál, a magyar gyár- és iparban és magyar árukereskedelemben heti 1/4% kamattal gyümölcsöszteti Magyarországi bekebeli legtekintélyesebb, tökéleg erősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Váltó-Osztálya Budapesten, Vilmos-császár-ut 45. Bankpalota. Alapítási év: 1906. Üzleti forgótőkéje: 1 millió arany korona.

Hajtók és fűsűárak eddig nem létezett árakban
Engel Lajosnál
Sas Passage volt ényveshát helyén

* Dr Rácz Sanatórium és gyógyfürdő intézet kimerülteknek, ideseknek vízgyógyfürdőkkel, szívbetegségeknél szénsavas fürdőkkel, gyomor-, bélbetegségeknél villanyhőszugárral, tüdőbetegségeknél süritett levegő belégzéssel teljes gyógyhatású eredményt ad. — Nem kell elutazni, — sőt olosz I., II., III. osztályú panziót, bennlakással is ad. Hízó- és fogyókúrák híresei. Szülő- és nőgyógyászati osztály dr. Lichtenegger bennlakó bécsi főorvos vezetése alatt.

Precíziós **FOGASKERÉK** gyártás,
Str. Alexandru 48

* A legbiztosabb és legjövendősebb tökebefektetés! Dollár és román lei megtakarított készpénzt kihelyezi budapesti bérházakra, gyártelepekre és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra I. helvi jelzálog biztosítékkal évi 30% kamattal melllett Magyarországi bekebeli legtekintélyesebb, tökéleg erősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Jelzálog Osztálya Budapesten, Vilmos császár-utca 45. Bankpalota. Alapítva 1906. évben. Szöbeli és írásbeli felvilágosítással szívesen szolgálnak Romániában fennálló bankképviselőink.

* Chic Parisien 324. szám megérkezett a Hegedűs Hírlapirodában.

Ideal cipőkrem kapható a Mihai Viteazul (Nagy-piaciéri) elárúsió helyén és STERN bőrizletében, Str. Avram I. (Kossuth-u.) 9.

* Bomba 6 lej az Eldorádóban.

Selyem ruha és ingzeleirek a legszebb kivitelben,
HAJNAL és RÓZSA vászon és női divatruházában

* Még e hó 15-ig tart a kiárúsiás átköltözés miatt Kertész Reclam-üzletében, Rimanóczy-utcan.

GÉPKONSTRUKCIÓK
és javítások, Strada Alexandri 48
Törött géprészek garantált hegesztése

* Svéd torna és gépiró tanfolyamok leányok számára. A vakációnak a hasznos eltöltése mindig gondot okoz a szülőknek. Az Orsolya-zárda igazgatósága hasznos időtöltésről akar gondoskodni fiatal leányok számára, midőn e hó 15-ével ezen két tanfolyamot nyitja meg. A két tanfolyam hat hétig tart, a svéd torna minden második nap délelőtt felváltva szabadban és tornaszereken való foglalkoztatással, a

gépirás naponkénti tan- s gyakorló órával. Hogy minél szélesebb rétegben hozzáférhetővé tegye az igazgatóság a tandíjat a legminimálisabba szabta. Bármelyik tanfolyamnak a díja 300 lei, melyhez a gépiró tanfolyamnál hozzájárul 100 lei papír és 100 lei géphasználati díj. Beiratkozás lehet 15-éig, délelőttönként az Orsolya-zárdában.

Selyemfényű tuszer, grenadin függöny és ágyterítőre
150–200 cm. **HAJNAL és RÓZSA** cégénél.

Alapítási tervzet

Alulírott alapítók aláírás felhívást bocsátunk ki „Orthodox zsidó nyomda” könyv- és lapkiadó cég részvénytársaság alapítására.

A részvénytársaság célja a tradicionális zsidóság, a hamisítatlan orthodox szellem, valamint az „Agudas Jisroel” eszméinek ápolását újság kiadványokkal, propaganda füzetekkel kiszélesíteni és ezen cél gazdaságos megvalósítására saját nyomdát létesíteni, mely a szükséghez képest a nyomdaiparhoz tartozó egyéb munkákkal is foglalkozni fog.

Az alapítók 500.000 lei, mely 1000 darab, egyenként 500 lei névértékű részvényből áll, de ha a részvényjegyzések elérik a részvénytőke 60 százalékat, azaz 300.000 leit, akkor is megalkulhat a részvénytársaság.

A részvénytársaság székhelye Oradea-Mare.

A részvényjegyzők háromnegyed részének román állampolgársággal kell bírnia és evéből az alapítók fenntartják maguknak azt a jogot, hogy ebből a szempontból meg nem felelő vagy aggályos részvényjegyzéseket törölhessék. A részvényjegyzők állampolgársága az illetékes hivatal által lesz igazolva.

Az aláírás alkalmával minden egyes jegyzett részvény névértékének 10 százaléka, valamint a jegyzett részvények névértékének fél százaléka mint bélyegilleték, nemkülönben részvényenként 56 lei részvényjegyzési díj fizetendő alapítási és adminisztratív költségekre az aláírás helyén. Az aláírás sok és befizetéseket vagy az alapítókna, vagy dr. Zoltán Jenő ügyvédnél, valamint a Bihar megyei Törvényszék pénztár és Gazdasági Bank Rt. utján csz. közzelendő.

Az alapítók fenntartják maguknak a jogot, hogy a részvénytársaság igazgatóságát az első 3 évre, valamint a felügyelő bizottságot az első évre a kereskedelmi törvény 183-ik szakaszának megfelelően kinevezhessék.

A részvények névreszólóak lesznek. A részvények átruházása csak a megalkukandó részvénytársaság igazgatóságának jóváhagyásával történhetik a kereskedelmi minisztériumnak leendő egyidejű bejelentése mellett.

Az aláírások zárhatárideje 1925. év szeptember hó 10-ik napja.

A további befizetések határidejét, valamint a befizetések elmulasztásának következményeit az alábbi közgyűlés fogja megállapítani.

Az alakuló közgyűlés határnapja 1925. szeptember 13-ika.

Az alapítók vállalják a kereskedelmi törvényben, valamint az ezt kiegészítő rendeletekben előírt felelősséget.

Oradea-Mare, 1925. június hó 25-ik napján.

Kohn Dávid s. k., Friedmann Filöp s. k., Freund Lajos s. k., Ullmann Mór s. k., Hauer Benjámin s. k., Weisz I. Miksa s. k., Strasser Ignác s. k., Ullmann Ábrahám s. k., Leichtmann Jenő s. k., Ullmann Artur s. k., ifj. Silberstein Armin s. k.

A „Frigor” Hűtőházi és Kereskedelmi Budapest

legmodernebben berendezett hűtőháza elfogad tojást és egyéb árukat 1925. december 31-ig való behúttásra.

Transil szabadraklár. Saját iparvágány.

A társaság a betérölt tojásra előnyös kamattétel mellett az érték 60%-ig előleget nyújt. Bővebb felvilágosítást a társaság központi irodája, Budapest, V. Erzsébet-ter 5. nyújt.

* Nyaralni utazik külföldre? Vizumokat a Hegedűs Hírlapirodában vegye meg, mert akkor a határon sehol utazási akadályok nem lesznek.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. fél 6-ór: Szerelm vására, Harasztos Gusztáv, a budapesti Nemzeti színház művészeinek vendégfellépte.

Vasárnap este fél 9 órakor: Feleségem babája, operett újdonság, másodsor.

Vasárnap délután 2 és fél órakor: Halló Amerika, operettrevű újdonság, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap délután fél 6 órakor: Szerelm vására, Harasztos Gusztáv, a budapesti Nemzeti Színház művészeinek vendégfelléptével.

Vasárnap este fél 9 órakor: Feleségem babája, operett újdonság, másodsor.

Hétfő este fél 9 órakor: Feleségem babája, operettrevű újdonság, harmadszor A) bérlet.

Kedd este fél 9 órakor: Csibe, vígjátékújdonság. Feketéné Sugár Teri és Mészáros Gyula, az aradi színház művészeinek vendégfelléptével, először.

Szerda este fél 9 órakor: Csibi, vígjátékújdonság másodsor, Feketéné Sugár Teri és Mészáros Gyula, az aradi színház művészeinek felléptével.

Csütörtök este fél 9 órakor: Lili bárónő operett. Karácsonyi Ili, a kolozsvári Magyar Színház primadonnájának vendégfelléptével.

Péntek este fél 9 órakor: Bajadér, operett, Karácsonyi Ili, a kolozsvári Magyar Színház primadonnájának vendégfelléptével.

Szombat délután fél 4 órakor: Halló Amerik, operettrevű újdonság, mérsékelt helyárrakkal.

Szombat este fél 9 órakor: Sztambul rózsái, operett, Neményi Lili és Ilász Aladár, a kolozsvári Magyar Színház művészeinek vendégfelléptével.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Csibi, vígjátékújdonság, Barna Anci vendégfelléptével, mérsékelt helyárrakkal.

Vasárnap este fél 9 órakor: Három grácia, operett, Neményi Lili és Ilász Aladár, a kolozsvári Magyar Színház művészeinek vendégfelléptével.

A hét összes előadásaira a jegyeket már vasárnap reggeltől kezdve kezdi árusítani a színház pénztára.

Romeo és Julia Harasztos Gusztávval.

A shakespearei örökszerelmes Romeo történetét, új ragyogást és egy kissé új értelmet is kapott talán Harasztos Gusztáv alakításában. Nem sorsárgédia Romeo rövid története és hírlelen lezakadása a tragikus legsörnyűbb mélységeibe: a hív szerelem, szarnyatódó érzés áldozata a veronai ifjú, aki semmi mást nem akar csak szerelni, szerelni... Viszályon, becsületlen, barátságon keresztül is, holott mindent szabad, csak szeretni nem. A mindennel leszámolt szerelem vérő homlokán ott ég a halálos szigma, nincs menekülés.

Harasztos Gusztáv megtudta érzékelni nem egy Romeo, hanem maga a szerelem tragédiáját, mely felleges atmoszférában viszi a hőst az elbukás felé. Nagy-nagy, őszinte és frappáló sikere volt a kiúzó művésznél, aki igazolta Nagyváradon Budapestet, amikor a pesti színpad benne keresi az új klasszikus színezt.

Gróf László jól tenné, ha a halálkő színpadon injekció adna egy néhány olyan dráma kiúzására, amelyre nál társulata is képes. De csak akkor, ha komoly figyelmet tudnak fordítani az előadásra s nem fordulnak el olyan primitív, főleg szerep nemtudásból származó, hibás, mint tegnap este is.

SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

— Feleségem babája. Vasárnap este kerül másodsor színpadra a pompás francia operett, amelynek rendkívül mulatságos szövege, helyzetkomikumokban bővelkedő jelenetei állandó derűtségben, hangos kacagásban tartják a nézőteret.

— Karácsonyi Ili, kolozsvári primadonna két vendégjátéka. Csütörtök este a Lili bárónő című repében, pénteken pedig a Bajadérban lép fel nálunk Karácsonyi Ili, a kolozsvári Magyar Színház primadonnája. Karácsonyi Ili Budapestről szerződtött Kolozsvárra és az egész szezonban arról tett tanúságot, hogy rendkívül képzett, széphangu énekesnő, akinek játék- és művészetje teljesen kiforrott és fővárosi nivón áll.

Hogyan rendezzék a milliós adóhátalékokat

Január havában Iliescu pénzügyi adminisztrátor ur a pénzügyminisztériumtól két új adóhivatal rendszeresítését kérte. Bebizonyult ugyanis, hogy Nagyváradon 15–20 ezer adózó részére a pénzügyi palotában elhelyezett két adóhivatal 4–5–6 pénztári tisztviselője napi 8–9 órai munkája után is nagynehezen tudja lebonyolítani a napenkénti forgalmiadók, egyenesadók stb. illetékek bevételezését, elnaplózását és elkönyvelését.

A napokban érkezett meg Bukarestből a pénzügyminiszteri rendelet, mely szerint csupán egy új adóhivatal rendszeresítése engedélyeztetett.

Az újjvárosi állami adóhivatalt már másfél évvel ezelőtt Iliescu adminisztrátor ur javaslatára nagyon helyesen a városháza melletti volt közlémezési nagy teremben szándékozták elhelyezni, de ez csak terv maradt.

Szakemberek most úgy tervezik, hogy Újváros, Külváros, Váralja, Velence, Csillagváros adózó polgárai részére két egyenlő adóhivatalt fognak rendszeresíteni.

Mielőtt döntenének efelett az illetékes körök, üdvös dolog volna megfontolni, hogy a pénzügyi palotában elhelyezett újjvárosi adóhivatalt tulajdonképpen a régi copljától kellene megszabadítani, vagyis az 50–60 kerületi községek jog- és bélyegilletékek belizetétől, miután ezek nem tartozhatnak Nagyvárad-Ujjváros adófizetőihez.

Hát nem helyesebb volna a püspökii és szőlősi állami adóhivatalt egybeolvasztva, a pénzügyi palotában elhelyezni ott, ahol ma az újjvárosi állami adóhivatal van? Az újjvárosi adóhivatal egyedüli székhelye pedig csakis a volt közlémezési nagyterem lehet az újjvárosi adófizető polgárok érdekében. Végeredményében, amint látjuk, új adóhivatal nem is szükséges.

Uralm — kedves szaktársaim — ne növeljük az új adóhivatalok rendszeresítésével a nyomorgó tisztviselők létszámát s a kis adófizető polgárok terheit, hanem gondolkozzunk kissé, hogy miképpen lehetne az igazi „pénzügyigazgatás egyszerűsítése” életbeléptetésével az államkincstár, az adófizető polgárok és tisztviselők jól felfogott érdekében a bürokrácia terjengős adószámítengerét, vagyis az adómunkálatokat lélekre redukálni.

Az illetékes körök úgy vélik, hogy több adóhivatal rendszeresítésével több adó fog belölyni az állam pénztárába, pedig ezzel nagyobb eredményt úgy sem fogunk elérni.

A pénzügyminisztérium rendeletére Vasilescu adminisztrátor ur június havában megszürgette az adóhátalékok belizetését Nagyváradváros adózó polgáraitól és ez alkalommal behajtó közegekül a vármegye területéről berendelte a külső adóhivatalok személyzetét, mert a központban kevés a tisztviselő. No most itt van a bökkenő. A rendszertelenség miatt nincs elkönyvelve a befizetett adó s így házról-házra jártak az adóhivatali főkönyvekkel. A behajtó közegek kérték az adót s az adózók előszedték az 1923. és 1924. évi adóbefizetési nyugtáikat és az adókövetelésről szóló Proces-Verbáljukat és minden adófizetőnél előlítotték 1–2 óráig.

Igazság az, hogy egyesek már befizették az 1925. év I. felére járó adójukat is, többen pedig még az 1923. évi adóval is hátrafele vannak?

A sok millióra rugó adóhátalékokat az is okozta, hogy az adókövető bizottságok igen sok kiskereskedőt és kisiparosokat nagyon megadóztattak úgy, hogy azoktól az adóhátalékokat soha sem lesz képes senki sem behajtani s ezeknek jogtalan sürgetése nagy zugolódást fog szülni, azért kelene ezeket, mint behajthatatlan adóhátalékokat, mielőbb törölni hivatalból, hogy ezáltal a perceptorokat feleslegessé ne terhelje a nagy adóhátalékok miatt.

Határozottan állíthatjuk, hogy új adóhivatal rendszeresítése nem üdvös dolog, csak nyűg az adófizető polgárok felett.

Fontos az, hogy az adóhivatalt moderné kell tenni, hogy az adózók fájdalom nélkül (egy-két órai tolongás nélkül) fizethessék adóhátalékaikat. Különösen pedig a kiskereskedőket és kisiparosokat kellene felmenteni az alól, hogy 10–20–30 lei (szóval a 200 leien aluli) csekély forgalmiadójukat ne havonként, hanem negyedévenként fizethessék. Hiszen ezen másfél év óta hangzottatott javaslatun-

kat, ha illetékes körök figyelembe vették volna, akkor azok a kiskereskedők és kisiparosok harmincezer utat, harmincezer órát takarítottak volna meg. Harmincezer deklarációval kevesebbet kellett volna benyújtaniuk és harmincezer nyugtával kevesebbet kellett volna a robotoló pénztári tisztviselőknél kiállítani és végül harmincezer tétellel kevesebbet kellett volna elnaplózniuk és elkönyvelniük.

Be kell ezt ismerni valamennyi józan gondolkodású embernek, hogy ez így van és a kisemberek jelszava mindig csak pusztában kiáltó szó marad.

Ujból hangoztatjuk tehát, hogy ne új adóhivatalt állítsanak fel, hanem a mostaniakat kell moderné tenni olyformán, hogy a miniszter ur valódi szakemberek meghallgatásával tegye lehetővé az egyszerű és pontos adómunkálatok — nyomtatványok — könyvelések életbeléptetését.

Bátran merem állítani, hogy az általam már egy évvel ezelőtt javaslatba hozott 5 évre berendezett és zsebben hordható adókönyvecské életbeléptetésével nem fog kelleni a kereskedőknek és iparosoknak a nagy forgalmiadó-könyveket havonként magukkal vinni az adóhivataltba, hogy 1–2 órai várakozás mellett belizethessék adójukat, mert az általam javasolt módszerrel 5–10 perc alatt belizethetnek az összes forgalmi, személyzeti, egyenesadó és egyéb tartozásukat s akkor a pénzügyi tisztviselőknél nem kellene naponként 8–9 órát robotolniuk, hanem csak 6 órát. Megjegyzem, hogy a mostani nyugtarendszer is teljes egészében megmaradhat és javaslatom értelmében mégis naponként 2 órai munkaidőt takaríthatnánk meg. Csak a baninák leire való kikerítésével a napi zárlatnál egy előrárt takaríthatnánk meg.

Az olaszii és újjvárosi kerületek perceptorainak kellene engedélyt kérni a pénzügyi adminisztrátor urtól, hogy az adófizetők rendbehozassák az 1923. és 1924. évi adóhátalékaikat az általam javaslatba hozott adókönyvecské kiosztásával. — Ugyanis minden délután 5–7 óráig betűsorrendben jelenjenek meg az adófizetők az illetékes adóhivataltól az összes adónyugtáikkal és adókövetési Proces-Verbáljukkal, hol a pénzügyi tisztviselők 5–10 Lei ellenében pontosan kiszámítanak adóhátalékaikat az adóhivataltól levő egyenes adó főkönyvek (Roll) segítségével.

Biztosítom az Adminisztrátor Urat, hogy három hónap alatt így rendbe hozható volna az adóhivatalok ügymenete és nem volna szükség harmadik állami adóhivataltalra, mert a sok millió lei adóhátalékok rendezéséről 4 hónap múlva jelentést lehet tenni a pénzügyminiszter urnak.

Széles Károly.

FESTÉKEK,

lakkok, vegyi termékek, háztartási cikkek, műnbergi ecsetek legjobb és legolcsóbb bevezetői forrása:

Schönzweig és Beer
nagyáruháza, Str. Avram I. (Kossuth-u.) 13

Amerikai- és görög szivacsok közvetlen behozatala

Anilin-festék
gyári letelek

Ruha-festék
különlegességek

Amzel utóda, Slern Samuel

étterem, Piața Mihai Viteazul (Nagygyűlési tér, 7. ujonnan átalakítva és megnagyobbítva megnyitott. Aononéseket, tarsas estélyek és lakadalmak rendezését, olcsón vállalom.

Autogénhegesztési munkáit

ne vigye kontároknak, sem másodkézbe csináltatni, mert sokkal olcsóbban és jobban megkapja

Orlei és Fiedler

autogénhegesztő és fémpáreleplő, ahol minden e fajta munkákat legelőször nyeliet vezetnek Strada Episcopului Kaau (Sztarovezky-utca) 9.

100 Leiért 150.000 Leis

KIS URADALOM

Kolozsvár

fővasútállomása mellett

Engedélyek miniszteri számai: Pénzügy 5219–925, népjóléti 34901–925, belügy 06818–925.

Huzás 1925 aug. 1-én

Sorsjegy-elárusító hely
Nagyváradon:

Angol-Osziák bank Cal. Reg. Ferd.
Restaurant Alex. Bonzon Reg. Maria 7.
Városlátó Leszámitoló bank Reg. Maria 7.
Cafeneaua „Minerva” Piața Unirii 4.
Favorit Csemege üzlet Piața Unirii 6.
Dohánytőzsde (Simon) Mihail Viteazul.
Központi Újság roda Reg. Ferd. 10.
Cafeneaua „Elite” Reg. Maria 2.
Jelinek virág üzlet Reg. Maria 3.
Dohánytőzsde (Benes) Str. Alexandru I.
Dohánytőzsde (Sonnenwirt) M. Viteazul.
Restaurant Papp, Mihail Viteazul 10.
Restaurant Kovács Blau, M. Viteazul 8.
Nagyvárad-i Hitelbank Nicolae Iorga 2.
Rause & Co. Rakici cukrászda Reg. Ferd.
Dohánytőzsde Nasch, General Moscu.
Fodrász terem Klein, Avram Iancu 22.
Cafeneaua Transylvania Piața Unirii 5.
Belvárosi tőzsde Cal. Reg. Ferd.

Aspirin tablet

eredetiségükért
kiváló
minőségükért

csak a valódi csomagolás
(lapos doboz 6 vagy 20 tablettával
tartalommal) a fehér-zöld-piros
védőbéllyel ellátva kezeshető
Minden más csomagolást saját érde-
künkben utasítunk vissza.

NAPELLENZŐ

és rolettavásznak, matrac-grádik, bútorok, nagy választékban SPITZER kárpitosok szakszékében Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-utca)

Egy nagy

üzlethelyiség

azonnal kiadó a Str. Nicolae (Zöldfa-utca-ban.) Értekezhetni, látogatni, vásárolni, porcellán, lámpák és táblaüveg gyári nagyraktár

ESŐERNYŐ ROSENBERG TESTVÉREK

Iorga (Zöldfa-utca) 8. - Behuzás javítás gyorsan

Calea Dorobanților (Rulikowsky-ut) 8.

* Szép lakása csak akkor tökéletes, ha Orient szőnyeg és gobelin díszíti. Egyedül készítője Schulhof Emília Orient szövőművészeti iskola Ciorogariu Uri-utca 12. (Gimnázium.)

Egy gomblyukkötő gép, egy cakkzó gép, egy himzőgép villanyerővel felszerelve, tengely és dlványokkal olcsón eladó. 2 évig használva voltak. :: Aradi-ut 23. LEOVITS B.

Uj festéküzlet.
BENEDEK TESTVÉREK
UTODAI
Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 19. szám
Leghíresebb külföldi laok, festék és eszet-
aruk. Háztartási cikkek.

Sunfield
Oradea-Mare
Szekrénypapirjai
a
legolcsóbbak

**Saját kemencében ége-
tett zománcozást válllok**
javítást olcsón eszközök. Uj és hasz-
nált varrópép és kerekpár raktár.
ELENA varrópép, kerekpár raktár és javító műhely
Vitéz Mihály (Nagyipiac)-tér 5.

L'ami de la femme!!!

CH. DUPRÉ
EAU DE COLOGNE
POUDRE
SAVON
CRÈME
Bouquet d'Origan
FERITI-VA DE IMITATIUNI!

Hallatlan olcsó árban !!
**Népszerű orvosi
munkák**

	Lei
Dr Albrecht: Az ember és neme . . .	60.—
Női titkok és betegségek leányok és anyák számára . . .	60.—
Mézeshegy egészségiana . . .	50.—
Gyermekeken szere em . . .	50.—
A szűesség egészségiana . . .	50.—
A nemi ösztön elfajulásai . . .	60.—
Önsegély, tanácsadó mindkét nem számára . . .	60.—
A megoldott probléma, fiúk vagy leányok? . . .	50.—
Önsegély . . .	60.—
A női betegségek megelőzése és gyógyítása . . .	50.—
Jegyzetek és házasok tapasztalt ut- mutója . . .	40.—

Postai megrendeléseket azon-
nal intézünk!

Kapható a Hegedűs Hirlapirodában

BUTOROK legolcsóbban
STEINER
butorgyárosnái
S rada Avram Iancu (Kossuth-u.) 1. Someren

NEURALGINE JURIST
azonnal elmulasztja
a migrénes idegbánta-
t és a
**fejtá-
ny**
vigyázzunk az eredeti-
csomasm-
Kapható: minden gyógyszerárban és drogo-

Bükkfa, tölgyfa, topolya
hálószobák
amerikai iroda berendez-
faszijkorongok, talicskák, ra-
csapok, closett ülések, fast-
rok, álló lámpák, kész szes-
és szekérraktrészek kapla-
REIN MARCEL
faár- és butorgyár

Női és férfi fehérnemű
varrodánkat megnyitott
Horvátné és Fenyves
kézimunkaüzlet, Str. Teatrului (Színház-
tér)

RIMANOC
mübutor és Parkettgyár R
Clujului 117. — Telefon 2
Irodabutorok, mübutorok, l-
oszt. parketták, Fenyő és töl-
reszárak. — Bervágas ga-
Mindennemű ládát, összer-
és azétszedett részekben megrendelésre azonnal

**Heti vagy havi
részletre**
vásárolhat készen vagy mérték-
lérfi és fiu öltönyök
„SAS“ férfi ruha áróban
AXELRADA-nál, Sas-pas-
-Ésököpenyek nagy választék-
Bangó taninté-
Budapest IX. Ráday-utca 1-
szám. Teljes anyagi garancia
mellett készít elő magánvizs-
gákra, érettségire vidékieket is

Ablak- és tükrövegel
FRENCZI
készít és elad, Vlahuța (Szt. János-
tér)

**32 év óta a Maria Királyné
Széchenyi-szállodában levő
óras- és ékszerüzlet**
hényszerűségéből ideiglenesen
Strada Saguna (Kapcsolus) 16. alá helye-
A raktáron levő órákat, dísz tárgyakat m-
szállított árban kiárultom. Aranyat, ezüstöt,
tárgyakat, müföget ismét magas árban ves-
ékszerjavítást és uj munkákat válllok pont-
gálásban. — Tisztelettel: **FREUND BE-**
óras és ékszerész

A kolozsvári Czell sörfözde világos »URSUS« söre a
közönség legkedveltebb itala. Össze nem tévesztendő más
gyártmányu »CZELL« elnevezésű sörökkel, mert csak az

»URSUS«

elnevezésű sör az eredeti és közkedvelt,
KOLOZSVÁRI-MONOSTORI SÖR

HETI ERTESITŐ!

BEFŐTTES-UBORKÁS-ÜVEGEK

Leszállított árkakau
Gyógyszeres Üvegek-
tegyelek
Eszenciás Üvegek
Fegyvertartók és
gépek
Uborka- káposzta-
nyaluk

Szálloda, kávéház, et-
terem porcellán, üveg,
evőeszköz felszereléseket
olcsón.
Bernádfilip alpacca
nyári rakór
Tábla, ablaküveg
Képek, ablak-
üvegezés

Frajli **Komlós** Test-
vérek

Oradea-Mare — Nagyvárad
Str. N. Iorga (Zöldfa-utca) 13.
Telefon: 372.

TÓZSDE

Bukarest, július 11. Zárlat: Devizák: Páris 980, London 1014, Newyork 208, Milánó 774, Zürich 40 fél, Bécs 29'80, Prága 20.

Valuták: Font 1010, frank 1025, svájci 9 fél, lira 780, dinár 365, dollár 208, orosz 31, magyar 30, szokol 620.

Zürich, július 11. Zárlat: Berlin 122 ötny., Amsterdam 206'40, Newyork 515 ötny., London 2504, Páris 2420, Milánó 935, Prága 1525, Budapest 0.0072'50, Bécs 905, Bukarest 252 ötny., Varsó 98 ötny., Bécs 0.0072'55.

MOZI

— A kokottok iskolája a legújabb Atlantic-filmje az Apolló-Atlantic-mozgónak. Izgató, vérgigés amerikai vígjáték, bár a magyar szerző művéből merített eszméi után filmesítették meg. A főszerepét, a legjobb vígjáték művésznőjét, a Constantine Talmadge, a legújabb amerikai filmdivák közé tartozó, akiket a közönség rövid időn belül megszeretett. A kokottok iskolája c. filmet egy 2 felvonásos kacagtató Mack Sennet bűvész láti meg.

— A Dorian filmszínházban ma, vasárnap utoljára látható Elinor Glyn nagy sikert ért regénye, „Hat nap”. Corinne Griffith, a világos film főszerepét, melyben az ősszel először a színházban és a párisi Opera látható. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Holnap, hétfőn lesz a bemutatója Maupassant világhírű regényének, „Pierre et Jean”-nak, mely a „Féltettvérek” címen jelent meg könyv alakban. A 6 nagy felvonásos film főszerepét Suzanne Despres játssza. Az előadások 6 és 9 órakor kezdődnek. Szép idő esetén a 9 óras előadás a Dorian Terrasse csillogós, tiszta nézőterén lesz megtartva.

En-gros üzletnek kiválóan alkalmas üzlethelyiség a központban nagy rakathelyiségekkel okt. 1-re kiadó, **Mikussay és Komjáthy** ingatlanforgalmi ügyvédök, Strada Casarmei No. 2. Található a Royalban.

Eladó házakat

földeket, szőlőket, kiadó lakásokat, butorozott szobákat a leggyorsabban közvetít. — Megszerez utleveleket, vizumoztat és elintézik minden a Keresk. ügynőkségek fogalma alá eső ügyeket. **KURTÁR Át. Keresk. Ügy-nökség**, Str. Tache Ionescu (Körös-utca) 8.

A jómadár

— Regény —

22

Irta: Bónyi Adorján

Természetes, hogy a kuglófok nem tudnak annyira megdagadni az Ami kisasszony friss habos kávéiban, mint ahogyan megdagadtak ezek a bizalmas közlések a cukrászda minden egyes látogatójában azon a rövid úton, amely a cukrászda és a sétatér közt elterül. Az esti korzón már bűbájós részleteket suttogtak el egymásnak a köhegyi kisasszonyok arról a romantikus szerelmi regényről, amely e közt a drága Tóth Eszti közt és az Ádám Gyuszi közt még Pesten kezdődött és most itt, Köhegyen folytatódik.

Lelkes szemek várták, hogy mikor bukkan fel a korzó akácfái alatt akár Tóth Eszternek, akár Ádám Gyuszinak alakja és égtek a vágytól, hogy megpillantsák hasáka akármelyikőjükön ennek a bonyolult, megkapó és tiszteletteljes szerelemnek valami látható jeleit.

De hét óra tájban híre szaladt, hogy hiába várnak, mert valaki látta a szerelmes párt a Rezeserdő felé sétálni még alkonyattájt, később pedig a legjobban értesültek azt is tudni vélték, hogy a temetőőr tanúsága szerint a színésznő és Gyuszi majd egy óra hosszat ültek az ötemetőben azon a padon, amely üzveggy Déz Dánielnek, minden idők leggazdagabb köhegyi asszonyának sírja mellett díszleg és amely fölé egy óriási fűzfa borul, olyan szentimentális, mintha csak egy ócska német versből döcögött volna elő...

Annai bizonyos, hogy vacsora előtt Bojár Pali, a jómadár legkedvesebb barátja, aki éppen a korzóról fordult be a káoszba, azt mondta ragyogó szemmel, csendes és vidáman hunyorgatva, Ádám Gyuszinak, akinek sikerült háromszor egymásután kivágni helyéből a királyt a kuglópályán:

— Hej, csak szerencsés fickó vagy te, Gyuszi!

— Ugyan, ugyan, — dörmögött Gyuszi.

Az is bizonyos, hogy a Nagy Kakas vendéglő virágos asztala ezen az estén hiába várta a színésznőt. Terebesv még reggel kétnapos szárcsavadászatra kocsizott el a főszolgabíróval de elutazása előtt intézkedett, hogy ugyanannyi virág, pezsgő és minden jó várja Tóth Esztert a vacsoránál, mintha ő is ott ülne. De sohasem derült ki, hogy Tóth Eszter ezen az estén hol vacsorázott, mint ahogyan azt is csak igen kevesen lásták meg, hogy lakása előtt, a holdas ház árnyékában, Ádám Gyuszi volt az, aki ezen az estén csókot kapott a színésznőtől.

A jómadár ezen az éjszakán igen jól aludt, főleg, mert lefekvés előtt teljes háztartóssággal megállapította magában, hogy azt a fekete aranybálványt sikerült egy csapásra és páratlan gyorsasággal kiűzni a nveregből. Ez eddig rendben volna. (Folyt. köv.)

No. G. 1946—1925.

Publicațiune

In urma ordinei Nr. G. 1496—1925. esc. judecatoriei din Ceica pentru executie de escontare in favoarea lui Gheciu Joan se vor vinde cu licitatie publica mobile sechestrate si estimate in 3700 lei, in caz de lipsa si cu un preț mai mic.

Termenul licitațiunei 18 Iulie 1925 oara 3 d. m. la locuința urmăritului Vintire.

Palzs Árpád
grefier.

Hirdetmény

A köröskisjendi ref. templom és torony javítási munkálatai árlejtés után ki fognak adni. Feltételek a le készí hivatalban. Ajánlatok ugyanad július 19-ig beadandók.

Pályázati hirdetmény

Az oradea-marei Izr. Hitközség pályázatot hirdet a Zsidó Lyceumnál betöltendő következő tanári állásokra:

1. Román-német
2. Román-francia
3. Történelem-földrajz
4. Német-francia tanszakokra.

Fizetés az állami tanárokéval egyenlő. A kellően felszerelt pályázati kérvények folyó évi augusztus hó 15-ig az oradea-marei Zsidó Lyceum igazgatóságához címzendők. A pályázók csak román állampolgárok lehetnek.

Oradea-Mare, 1925. július 8-án.

dr Szilas Izldor
igazgató.

dr Kabos Béia
isk. biz. elnök.

**Rendszeres autobusz-járat
Beius—Oradea-Mare és vissza.**

Indul Beiusból d. e. 6 órakor
Érkezik Oradea-Marera d. e. 8.15-kor
Indul Oradea-Mareről d. u. 5.30 kor
Érkezik Beiusra d. u. 7.45-kor

Jegyek előre válthatók **Grósz Béla** bodegájában, (Str. Avram Jancu (Kossuth Lajos-utca) Fekete Sassal szemben.

Convocare

P. T. Acți'onarii ai Soc. A1. „Tipografia și Editia de Ziare Armin Laszki” prin prezentă sunt convocați la adunarea generală anuală ordinară a Societății care se va ține în localul oficial al institutului in Oradea-Mare, (Str. Prințul Carol No. 6.) la 20. Iulie 1925 ora 10 a. m.

Ordinea de zi:

1. Prezentarea bilanșului pe anul 1924, aprobarea socotelilor finale pe anul 1924, raportul Direcțiunii și al Comitetului cenzorilor și votarea descărcării.
2. Completarea Direcțiunii.
3. Sporirea capitalului social.
4. Modificarea §§ 1, 5 și 22 ale Statutelor.

Oradea-Mare, la 10 Iulie 1925.

Direcțiunea.

Eladó szőlőparcellák

Rimanóczy-féle szőlő Repülődhtől egy percre elsőrendű téréssel, mely telkeknek is alkalmas, 1000 kvadrátméterenként 36 ezer lei 1 évi részletfizetésre. **Kisebb nagyobb magánháza a város különböző részén.** Dorongos ojalon 15 számu, 800 kvadrátméterenként 34 ezer lei.

WEINBERGER

Strada Anonima (Kommendáns-rét) 1.

Dr Gheorghe Popa notar public
in Oradea-Mare.

Árverési hirdetmény

Kolliner Miksa oradea-marei bejegyzett cég megbízásából átvételben és fizetésben késedelmes vevő terhére Str. Cosbuc No. 7. sz. alatti irodában 1925. július hó 14-ik napján délután 3 órakor megtartandó nyilvános árverés után a legtöbbet ígérőnek el fog adatni 86 zsák 73 mm. 10 kg. súlyu nagyszentmiklósi Prohászka-malmi 5-ös kenyerliszt egy tömegben kilogramonkénti 21 leies árban, vagyis összesen 153.510 lei kikiáltási árban.

Árverelőket bánatpénzül az árverés megkezdése előtt 15.000 lejt letenni kötelesek.

Árverési vevő az árverési vételárát kezimezhez nyomban lefizetni és a megvett lisztet a Granaria r.-t. oradea-marei cégnél, — amelynek Str. Nicu Filipescu (Szarvas-sor) 3. sz. alatti telepén az áru előzetesen megtekinthető — késedelem nélkül átvenni köteles.

Vevő tartozik a vételi illetéket a vételárral egyidejűleg kezimezhez lefizetni.

Dr Gheorghe Popa,
notar public.

